

Canvi rural, transformació del paisatge i polítiques territorials a la Terreta (Ribagorça, Catalunya/Aragó)

Alexis Sancho Reinoso

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized neither its spreading and availability from a site foreign to the TDX service. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service is not authorized (framing). This rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE BARCELONA
PROGRAMA OFICIAL DE DOCTORAT "GEOGRAFIA, PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I GESTIÓ AMBIENTAL"

CANVI RURAL, TRANSFORMACIÓ DEL PAISATGE I POLÍTIQUES TERRITORIALS A LA TERRETA (RIBAGORÇA, CATALUNYA/ARAGÓ)

Tesi doctoral

del candidat al grau de Doctor
Alexis Sancho Reinoso

dirigida pel Dr. Joan Tort i Donada

Barcelona, març de 2011

ANNEXOS

APPENDIXES

Annex I / Appendix no. 1

Nivell de l'administració	Entitat politicoadministrativa	Publicació
Estats	Gobierno de España	Boletín Oficial del Estado
	Bundeskanzleramt Österreich	Bundesgesetzblatt
Governs autònoms de caràcter regional	Generalitat de Catalunya	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
	Diputación General de Aragón	Boletín Oficial de Aragón
	Land Steiermark	Landesgesetzblatt der steiermärkische Regierung
	Land Kärnten	Landesgesetzblatt der kärntner Regierung
Entitats de règim local	Diputació de Lleida	Butlletí Oficial de la Província de Lleida
	Diputación de Huesca	Boletín Oficial de la Provincia de Huesca

Taula I.1: Entitats de govern i publicació corresponent. Font: *Elaboració pròpia.*

Nom	Institució	Escala	Fulls (nom)	Any d'edició
MTN. Serie L	Servicio Geográfico del Ejército	1:50.000	213 (Pont de Suert)	3a edició, 1994
			251 (Arén)	3a edició, 1994
			252 (Trempe)	4a edició, 1993
			289 (Benabarre)	3a edició, 1994
MTN	Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral	1:50.000	213 (Bisaurri)	2a edició, 1953
			251 (Arén)	2a edició, 1950
			252 (Trempe)	2a edició, 1949
			289 (Benabarre)	2a edició, 1950
MTN	Dirección General del Instituto Geográfico y Catastral	1:50.000	213 (Bisaurri)	1a edició, 1931
			251 (Arén)	1a edició, 1932
			252 (Trempe)	1a edició, 1933
			289 (Benabarre)	1a edició, 1929
MTN	IGN	1:25.000	213-III (Beranúy)	1a edició, 1997
			213-IV (El Pont de Suert)	1a edició, 2001
			251-I (La Puebla de Roda)	1a edició, 1997
			251-II (Arén)	1a edició, 2001
			251-III (Lascuarre)	1a edició, 1997
			251-IV (Tercui)	1a edició, 2001
			252-I (Senterada)	1a edició, 2001
			252-III (Trempe)	1a edició, 2001
			289-I (Benabarre)	1a edició, 1997
			289-II (Puente de Montañana)	1a edició, 2001
			289-III (Caladrones)	1a edició, 1997
			289-IV (Sant Esteve de la Sarga)	1a edició, 2001
<i>Plano parcelario del Embalse de Montrevey</i>	Riegos y Fuerza del Ebro, S.A.	1:20.000	(document únic, sense cap divisió en fulls)	Desconegut
Base topogràfica de Catalunya 1:5.000 (versió 2.0)	ICC	1:5.000	254-89 (El Pont de Montanyana)	Novembre 2004
			254-90 (Mas de Ciutat)	Novembre 2004
			254-92 (La Clua)	Novembre 2004
			254-93 (Alsamora)	Novembre 2004
			255-92 (La Torre d'Amargós)	Novembre 2004
			255-93 (St. Esteve de la Sarga)	Novembre 2004

Taula I.2 Cartografia topogràfica emprada en la generació de la cartografia pròpia. Font: *Elaboració pròpia.*

Passada	Fotogrames	Correspondència amb els full del MTN	Data de vol
C	21435 a 21441	213 (Bisaurri, actualment Pont de Suert)	25/08/1956
D	54379 a 54388		23/07/1957
E	51345 a 51352		02/07/1957
A	51346 a 51354	251 (Arén)	02/07/1957
B	55574 a 55581		27/07/1957
C	54706 a 54710		26/07/1957
D	15714 a 15721		27/07/1956
E	12948 a 12955		23/07/1956
A	59269 a 59273		252 (Tremp)
B	55581 a 55584	27/07/1957	
C	54701 a 54705	26/07/1957	
D	58199	15/08/1957	
E	15720 a 15722	27/07/1956	
B	12204 a 12211	289 (Benabarre)	
C	19839 a 19845		16/08/1956
D	19979 a 19987		16/08/1956

Taula I.3 fotografia aèria procedent del “vol americà” emprada en la generació de la cartografia pròpia.
Font: Elaboració pròpia.

Institució	Escala	Full (nom)	Correspondència amb el MTN-25	Data de vol
ICC	1:25.000	64-20 (El Pont de Suert)	213-II	Maig 2005
		64-21 (Areny)	251-II	
		64-22 (Espills)	251-IV	
		64-23 (El Pont de Montanyana)	289-II	
		64-24 (St. Esteve de la Sarga)	289-IV	
		65-21 (Senterada)	252-II	
		65-22 (Tremp)	252-III	
ICC	1:5.000	254-89 (El Pont de Montanyana)		Març 2008
		254-90 (Mas de Ciutat)		Març 2008
		254-92 (La Clua)		Març 2008
		254-93 (Alsamora)		Març 2008
		255-92 (La Torre d'Amargós)		Març 2008
		255-93 (St. Esteve de la Sarga)		Març 2008
SITAR	1:5.000	213-53		Juliol 2000
		251-12		
		251-20		
		251-28		
		251-36		
		251-52		
	251-60			

		289-04		1999
		289-11		
		289-12		
		289-19		
		289-20		
		289-28		

Taula I.4: Ortofotografia emprada en la generació de la cartografia pròpia. *Font: Elaboració pròpia.*

<i>Codi</i>	<i>Interlocutor</i>	<i>Professió/rol</i>	<i>Data de la conversa</i>	<i>Lloc</i>
C.1	Carles Barrull	Membre del CERib	Juny 2007	Benavarri (Osca)
C.2	Òscar Jané	Membre del CERib	Juny 2007	Benavarri (Osca)
C.3	Josep Porté Grangé	Pagès	Agost 2007	Els Masos de Tamúrcia (Trempe)
C.4	Pere (casa La Sarga)	Nouvingut resident (des del 1979 a Torogó)	Agost 2007	Torogó (Trempe)
C.5	Ramon Tremosa	Professor d'economia (Universitat de Barcelona) amb vincles familiars amb la Terreta	Agost 2007	Areny
C.6	Evarist Gay, Miquel Molins i Maria Pilar Gay	Fills del Mas de Fumàs	Agost 2007	Mas de Fumàs (Claramunt, Trempe)
C.7	?	Pintor lleidatà resident a Tercui	Agost 2007	Tercui (Trempe)
C.8	Matrimoni de Casa Teixidó	Jubilats i propietaris d'un establiment de turisme rural als Molins de Betesa	Octubre 2007	Els Molins de Betesa (Areny)
C.9	Maria (de casa Marianet)	Pagesa i vídua de l'hereu	Desembre 2007	Casa Marianet (Castellnou del Montsec, St.Esteve de la Sarga)
C.10	Jesús Porté Grangé	Pagès	Desembre 2007	Areny
C.11	Michel	Nouvingut d'origen holandès resident a Aulàs (des de 1997)	Juny 2008	Areny
C.12	Jesús Porté Grangé	Pagès (Casa Rafel, els Masos de Tamúrcia)	Juny 2008	Areny
C.13	Joaquin Salazar Lucas	Pagès (Areny)	Juny 2008	Viuvi de Dalt (Areny)
C.14	Marta Piqué Piquer	Treballadora d'hostaleria	Gener 2009	Areny
C.15	?	Treballador a la depuradora de Stadl an der Mur	Març 2009	Stadl an der Mur (AUT)
C.16	?	Propietari de la <i>Gasthof</i> "Moser" a Murau (AUT)	Març 2009	Murau (AUT)
C.17	Mercè	Jubilada resident al Pont de Montanyana	Octubre 2009	El Pont de Montanyana
C.18	Feliciano	Pagès jubilat (Ca l'Agustina)	Octubre 2009	Ca l'Agustina (El Pont de Montanyana)
C.19	Enric Marquès	Regidor de l'ajuntament de Benavarri	Desembre 2009	Alcampell (Osca)
C.20	Jordi Bonet	Propietari de diversos negocis a la Terreta i membre de	Març 2010	Campament (Areny)

		l'associació cultural		
C.21	Pere Nogués	Nouvingut resident a Torogó (des de 1979)	Març 2010	Torogó (Tremp)
C.22	Carles Barrull	Plataforma unitària contra la MAT	Març 2010	Campament (Areny)
C.23	Pedro Barrabés	Propietari d'un establiment de turisme rural (Casa Bernat) a Sobrecastell (Areny)	Març 2010	Areny
C.24	Rosendo Ensenyat (casa Alberto dels Masos)	Pagès jubilat; puntualment fa de pastor	Juny 2010	Alsamora (St. Esteve de la Sarga)
C.25	Carlos Badia Alins	Ramader jubilat	Agost 2010	Areny
C.26	Rosendo Castell (Casa Pubill)	Ramader (Casa Pubill, Areny)	Agost 2010	Areny
C.27	Conchi Piqué Piquer	Treballadora d'hostaleria	Agost 2010	Areny
C.28	Àlex Francés	Fill del mas de Barreda (Sapeira)	Agost 2010	Sapeira (Tremp)
C.29	Juan Antonio Pascual	Hostaler i regidor a l'Ajuntament d'Areny	Setembre 2010	Areny
C.30	Francisco Llevot	Ramader (Casa Jaumet, Betesa)	Setembre 2010	Betesa (Areny)
C.31	Antonio	Fill de Santa Eulàlia ; antic treballador d'ENHER al Pont de Suert	Setembre 2010	Santa Eulàlia (Areny)
C.32	Carles Barrull	Representant de CDF a la Ribagorça	Octubre 2010	Purroi de la Solana (Osca)
C.33	Maaïke de Klerk	Pintor d'origen holandès resident a Esplugua de Serra	Novembre 2010	Esplugua de Serra (Tremp)
C.34	Antonio Tirado	Arquitecte; responsable de la redacció del POUM d'Areny	Novembre 2010	Areny
C.35	Carles Barrull	Membre de la Plataforma en contra de l'autopista elèctrica (per part de CDF)	Gener 2011	El Pont de Montanyana
C.36	Marta Canales	Membre de la Plataforma en contra de l'autopista elèctrica (per part de CDF)	Gener 2011	El Pont de Montanyana

Taula I.5. Converses informals mantingudes durant les estades de la recerca. *Font: Elaboració pròpia.*

<i>Codi</i>	<i>Interlocutor</i>	<i>Càrrec/professió</i>	<i>Data de la conversa</i>	<i>Lloc</i>	<i>Registre</i>
TC.1	Joaquín Pallarés	Tinent d'alcalde (Ajuntament d'Areny)	Maig 2009	Areny	No enregistrada
TC.2	Josep Àngel Alert	Tècnic de l'Àrea de Recursos Naturals i Municipi (Aj. de Tremp)	Maig 2009	La Pobla de Segur	No enregistrada
TC.3	Rafel Folch	Sociòleg (recerca sobre la comunitat neorural a la Terreta)	Maig 2009	Barcelona	No enregistrada
TC.4	José Carlos Almuzara; Mónica Lanpurlanès	Treballadors de l'Ajuntament del Pont de Montanyana	Setembre 2009	El Pont de Montanyana	No enregistrada
TC.5	Jorge Bordes	Hostaler i regidor de l'Ajuntament del Pont de	Octubre 2009	El Pont de Montanyana	No enregistrada

		Montanyana			
TC.6	Xavier	Secretari de l'Ajuntament de Sant Esteve de la Sarga	Octubre 2009	Tremp	No enregistrada
TC.7	José Carlos Almuzara; Mónica Lanpurlanès	Treballadors de l'Ajuntament de Viacamp i Lliterà	Octubre 2009	Viacamp	No enregistrada
TC.8	Asunción Puicharcós	Secretària dels ajuntaments d'Areny i Sopeira	Març 2010	Areny	No enregistrada
TC.9	Pedro Ferro	Enginyer agrònom i pagès	Març 2010	El Pont de Montanyana	No enregistrada
TC.10	Joseph Bacher	Arquitecte; responsable del FWP de Laßnitz bei Murau	Novembre 2009	Sankt Egidi (Laßnitz bei Murau, AUT)	No enregistrada
TC.11	Martin Seger	Professor emèrit (Institut de Geografia Alpen-Adria Universität Klagenfurt)	Novembre 2009	Klagenfurt (AUT)	No enregistrada
TC.12	Carles Pascual Anmella	President de l'Associació Cultural de la Terreta	Març 2010	Mas de Concurrèll (Tremp)	No enregistrada
TC.13	Jesús Ezquerro	Agent forestal (Benavarri/Areny)	Març 2010; Setembre 2010	Areny; Ovis (Areny)	No enregistrada
TC.14	Gerhard Hovorka	Membre del <i>Bundesanstalt für Bergbauernfragen</i>	Maig 2010	Viena	Enregistrada
TC.15	Toni Nieves	Tècnic de l'espai natural de Mont-rebei	Juny 2010	Alsamora (St. Esteve de la Sarga)	No enregistrada
TC.16	Just Sorando Gómez	Agent forestal (entre els anys 1961 i 2003); amb ICONA durant les repoblacions del sector català de la Terreta	Juny 2010	Tremp	No enregistrada
TC.17	Jordi Navarro (Casa Xinco)	Pagès	Juny 2010	Alsamora (St. Esteve de la Sarga)	No enregistrada
TC.18	Rafel Castell Villegas	Pagès jubilat; darrer habitant del poble d'Ovis	Agost 2010; Setembre 2010	El Pont de Suert	No Enregistrada
TC.19	Joaquín Salazar	Pagès	Setembre 2010	Hort del Soto (Areny)	No enregistrada
TC.20	Xavier Bergua	Empresari (Kayaking Mont-rebei)	Setembre 2010	Mont-rebei (Sant Esteve de la Sarga); Campament (Areny)	No enregistrada
TC.21	Elena Doya	Enginyera forestal (Àrea de recursos naturals i municipi; Ajuntament de Tremp)	Novembre 2010	-	Conversa telefònica no enregistrada
TC.22	Juan Vilas	Responsable de la secció d'agricultura de l'Oficina Comarcal Agroambiental de Graus	Novembre 2010	Graus (Osca)	No enregistrada
TC.23	Jesús Ricou	Arquitecte tècnic adscrit a la Comarca de Ribagorça	Novembre 2010	Areny	No enregistrada

Taula I.6: Trobades per a la realització de treball de camp (TC) realitzades durant la recerca. *Font: Elaboració pròpia.*

<i>Codi</i>	<i>Interlocutor</i>	<i>Càrrec/professió</i>	<i>Data de l'entrevista</i>	<i>Lloc</i>	<i>Registre</i>
E.1	Joaquin Pallarés Garuz	Tinent d'alcalde (Ajuntament d'Areny)	Juny 2007	Areny	Enregistrada
E.2	Josep Àngel Alert	Tècnic de l'Àrea de Recursos Naturals i Municipi (Aj. de Tremp)	Juny 2007	Tremp	Enregistrada
E.3	Jesús Porté Grangé	Pagès	Gener 2008	Casa Rafel (Els Masos de Tamúrcia, Tremp)	Enregistrada
E.4	Evarist Gay Pons (de Mas de Fumàs)	Jubilat	Març 2008	Barcelona	Enregistrada
E.5	Peter Čede	Professor Institut de Geografia (Karl-Franzens Universität Graz)	Novembre 2008	Graz (AUT)	Enregistrada
E.6	Walter Zsilincsar	Professor Institut de Geografia (Karl-Franzens Universität Graz)	Novembre 2008	Graz (AUT)	Enregistrada
E.7	Franz Brunner	Professor Institut de Geografia (Karl-Franzens Universität Graz)	Març 2009	Graz (AUT)	Enregistrada
E.8	Arcadi Castelló	Director IDAPA	Maig 2009	Tremp	No enregistrada
E.9	José María Ariño	Alcalde de Sopeira	Maig 2009	Sopeira	Enregistrada
E.10	Joan Casòliva	Tècnic adscrit al Servei de Planificació i Gestió de l'Entorn Natural (DMAH)	Juny 2009	Barcelona	Enregistrada
E.11	Anton Engl-Wurzer	Alcalde de Metnitz	Novembre 2009	Metnitz (AUT)	No enregistrada
E.12	Peter Dröscher	Secretari de l'ajuntament de Stadl an der Mur	Novembre 2009	Stadl an der Mur (AUT)	No enregistrada
E.13	Walter Peternell	Administrador de l'ajuntament de Laßnitz bei Murau	Novembre 2009	Steirisch Laßnitz (AUT)	No enregistrada
E.14	Franz Schitter	Administrador de l'ajuntament de St. Georgen ob Murau	Novembre 2009	Sankt Georgen ob Murau (AUT)	No enregistrada
E.15	Karen Ziener	Professora de l'Institut de Geografia (Alpen-Adria Universität)	Novembre 2009	Klagenfurt (AUT)	No enregistrada
E.16	Jordi Pietx	Director de la XCT	Novembre 2009	Vic	Enregistrada
E.17	Miquel Rafa	Director del departament de medi ambient de la Fundació Caixa Catalunya	Novembre 2009	Barcelona	Enregistrada
E.18	Pablo Dolz	Cap del Servei d'Estratègies Territorials (DG d'Ordenació del Territori, Departament de Política Territorial, Justícia i Interior del Govern d'Aragó).	Desembre 2009	Saragossa	Enregistrada
E.19	Vicente Bielza de Ory	Catedràtic de Geografia de la Universitat de Saragossa	Desembre 2009	Saragossa	No enregistrada

E.20	Margarida Franch	Subdirectora General d'Ajuts al Desenvolupament Rural entre el 2004 i el 2006 (DAAAR)	Gener 2010	Barcelona	Enregistrada
E.21	Antoni Sorolla i Víctor Sazatornil	Tècnics adscrits a la Subdirecció General d'Avaluació Ambiental, DG de Polítiques Mediambientals, DMAH).	Febrer 2010	Barcelona	No enregistrada
E.22	Lourdes Feixa	Directora del Servei d'Acció Comarcal (DPTOP)	Febrer 2010	Barcelona	No enregistrada
E.23	Laura Dalmau	Subdirectora General d'Estratègia Rural (DAAAR)	Febrer 2010	Barcelona	Enregistrada
E.24	Agustí González	Responsable de regadius, Subdirecció General d'Estructures Agràries (DAAAR)	Febrer 2010	Barcelona	Enregistrada
E.25	José Antonio Túnica	Secretari de l'Ajuntament de Montanui	Març 2010	Montanui (Osca)	Enregistrada
E.26	Daniel Marsol	Gerent de l'Associació per al Desenvolupament de la Ribagorça Romànica	Març 2010	El Pont de Suert	Enregistrada
E.27	Albert Espanyol	Director de l'Oficina Comarcal Agrària del Pallars Jussà	Març 2010	Tremp	No enregistrada
E.28	Christian Seidenberger	Departament de planificació del <i>Land</i> (Govern de Caríntia)	Maig 2010	Klagenfurt (AUT)	Enregistrada
E.29	Martin Wieser	Departament de planificació del <i>Land</i> (Govern d'Estíria)	Maig 2010	Graz (AUT)	Enregistrada
E.30	Walter Spreitzer	Administrador ajuntament de Sankt Lambrecht	Maig 2010	Sankt Lambrecht (AUT)	Enregistrada
E.31	Maite Bardají	Gerent de la Comarca de Ribagorza	Novembre 2010	Graus (Osca)	Enregistrada
TF.1	Francho Beltrán	Tècnic (Departament de Medi Ambient de la DGA)	Setembre 2009		Conversa telefònica no enregistrada
TF.2	Pablo Dolz	Cap del Servei d'Estratègies Territorials (DG d'Ordenació del Territori, Departament de Política Territorial, Justícia i Interior del Govern d'Aragó).	Novembre 2009		
TF.3	Joan Vázquez	Secretari general d'IPCENA	Novembre 2010		
TF.3	Manuel Alcántara	Cap del Servei de Biodiversitat (Departament de Medi Ambient de la DGA)	Novembre 2010		
TF.4	Ángel Gari	Servei Provincial d'Osca (Departament de Medi Ambient del Govern d'Aragó)	Novembre 2010		
TF.5	Fernando Martínez	Cap del Servei de la <i>Red Natural de Aragón</i> i Desenvolupament Sostenible (Departament de	Novembre 2010		

		Medi Ambient del Govern d'Aragó)			
TF.6	Laura Dalmau	Subdirectora General d'Estratègia Rural (DAAAR)	Novembre 2010		
TF.7	Francisco Domínguez	Cap del Servei de Programes Rurals (DG de Desenvolupament Rural, Departament d'Agricultura i Alimentació del Govern d'Aragó)	Desembre 2010		
TF.8	Mariano Sanagustín	Cap del Servei d'Infraestructures Rurals (Departament d'Agricultura i Alimentació del Govern d'Aragó)	Desembre 2010		Contacte establert a través de correu electrònic
TF.9	Joaquín Pallarés Garuz	Tinent d'alcalde (Ajuntament d'Areny)	Desembre 2010		Conversa telefònica no enregistrada

Taula I.7: Entrevistes en profunditat (E) i converses telefòniques orientades a resoldre aspectes puntuals de la recerca (TF). *Font: elaboració pròpia.*

Model d'entrevista (I): interlocutor amb un vincle (directe o indirecte) amb el territori

Un primer model s'ajusta, a grans trets, a les entrevistes realitzades a persones de l'àmbit privat (encara que alguns també tenen càrrecs de responsabilitat pública), amb una relació directa o indirecta amb l'àmbit d'estudi. En aquest cas, la conversa ha estat orientada segons el següent guió:

- Primer bloc:* dades personals i professionals de l'entrevistat.
- Segon bloc:* aspectes de la seva vida i/o activitat professional que l'han lligat o el lliguen amb el territori d'estudi.
- Tercer bloc:* preguntes relacionades amb el component més subjectiu del personatge al voltant del passat, present i futur del territori d'estudi (opinions personals, experiències, pronòstics de futur).

Model d'entrevista (II): interlocutor sense vincles amb el territori

Aquest guió ha estat aplicat en aquelles entrevistes amb persones que responen a un perfil d'un càrrec (tècnic o de responsabilitat) d'un organisme o institució amb un paper més o menys rellevant al territori d'estudi i que, en la pràctica totalitat dels casos, no mantenen una relació constant amb el cas d'estudi (encara que el poden conèixer i, fins i tot, haver-hi estat presencialment).

- Primer bloc:* dades sobre la institució que representa. Objectius que persegueix i instruments amb els que compta.
- Segon bloc:* desenvolupament de preguntes al voltant dels aspectes específics que ens hagin impulsat a concedir l'entrevista (en el cas que hi hagi). Són les preguntes concretes que han contingut moltes entrevistes (relatives a l'àmbit d'estudi o a aspectes temàtics sobre els quals consideràvem convenient aprofundir).
- Tercer bloc:* implicació de la institució que representa l'entrevistat en l'àmbit d'estudi (o, en el seu defecte, sobre els territoris rurals, perifèrics i marginals).

Quadre I.1: Models d'entrevista que han servit d'orientació a l'hora de configurar cada guió. *Font: Elaboració pròpia.*

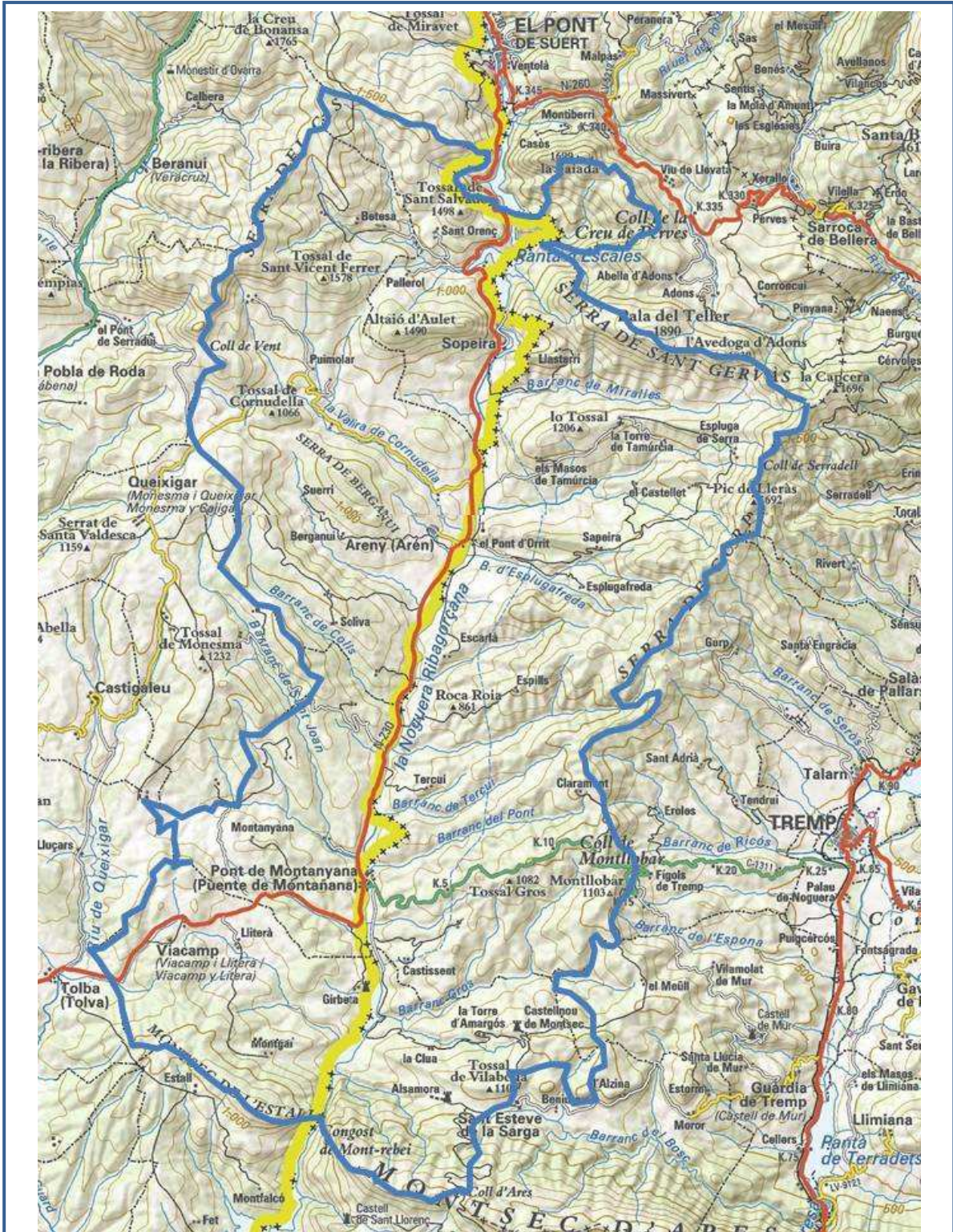
<i>Data</i>	<i>Lloc de celebració</i>	<i>Esdeveniment</i>	<i>Tipus de participació</i>
<i>Juny 2007</i>	<i>Benavarri</i>	<i>V Jornades del CERib</i>	<i>Assistència</i>
<i>Octubre 2007</i>	<i>Areny</i>	<i>Col·loqui d'Estudis Transpirinencs</i>	<i>Assistència</i>
<i>Juny 2008</i>	<i>Peralta de la Sal</i>	<i>VI Jornades del CERib</i>	<i>Presentació d'una comunicació</i>
<i>Juny 2009</i>	<i>El Pont de Montanyana</i>	<i>VII Jornades del CERib</i>	<i>Participació en una taula rodona</i>
<i>Desembre 2009</i>	<i>Alcampell</i>	<i>Sessió del grup "Mirmanda"</i>	<i>Presentació d'una comunicació</i>
<i>Agost 2010</i>	<i>Sapeira (Trem)</i>	<i>Jornada Cultural "Coneix la Terreta"</i>	<i>Assistència</i>
<i>Gener 2011</i>	<i>El Pont de Montanyana</i>	<i>Reunió de la Plataforma Unitària en contra de l'Autopista Elèctrica</i>	<i>Assistència</i>

Taula I.8: Assistència, per part nostra, a esdeveniments públics relacionats amb el territori estudiat i les seves problemàtiques. *Font: Elaboració pròpia.*

Annex II/Appendix no. 2

Municipi	Sup. dins de l'àmbit d'estudi (km ²)	Entitats de població (dins de l'àmbit d'estudi)	Població total (hab), 2009	Densitat de pobl. (hab/km ²), 2009
Areny	119,3	Areny	222	2,68
		Berganui	4	
		Betesa	5	
		El Campament	15	
		Casa Consistorial	12	
		Els Molins	3	
		Puimolar	2	
		Ribera de Vall	5	
		Sant Martí	7	
		El Sas	21	
		Sobrecastell	24	
		Total	320	
El Pont de Montanyana	48,6	Montanyana	31	3,19
		El Pont de Montanyana	104	
		Torre Baró	10	
		Total	155	
Sant Esteve de la Sarga	45	Alsamora	20	1,29
		Castellnou de Montsec	16	
		La Clua	8	
		Mont-rebei	10	
		La Torre d'Amargós	4	
		Total	58	
Sopeira	44,1	Pallerol	10	2,52
		Santorenç	22	
		Sopeira	79	
		Total	111	
Trepmp	197	Aulàs	43	0,92
		El Castellet	3	
		Casterner de les Olles	1	
		Castissent	19	
		Claramunt	1	
		Escarlà	1	
		Espills	6	
		Espluga de Serra	44	
		Esplugafreda	2	
		Els Masos de Tamúrcia	11	
		El Pont d'Orrit	17	
		Sapeira	5	
		Tercui	5	
		Torogó	5	
La Torre de Tamúrcia	18			
		Total	181	
Viacamp i Lliterà	52	Girbeta	5	0,96
		Lliterà	22	
		Viacamp	23	
		Total	50	
TOTAL	508		875	1,73

Taula II.1: Dades de població desagregades per nuclis, any 2009. Font: Elaboració pròpia a partir del Nomenclàtor.

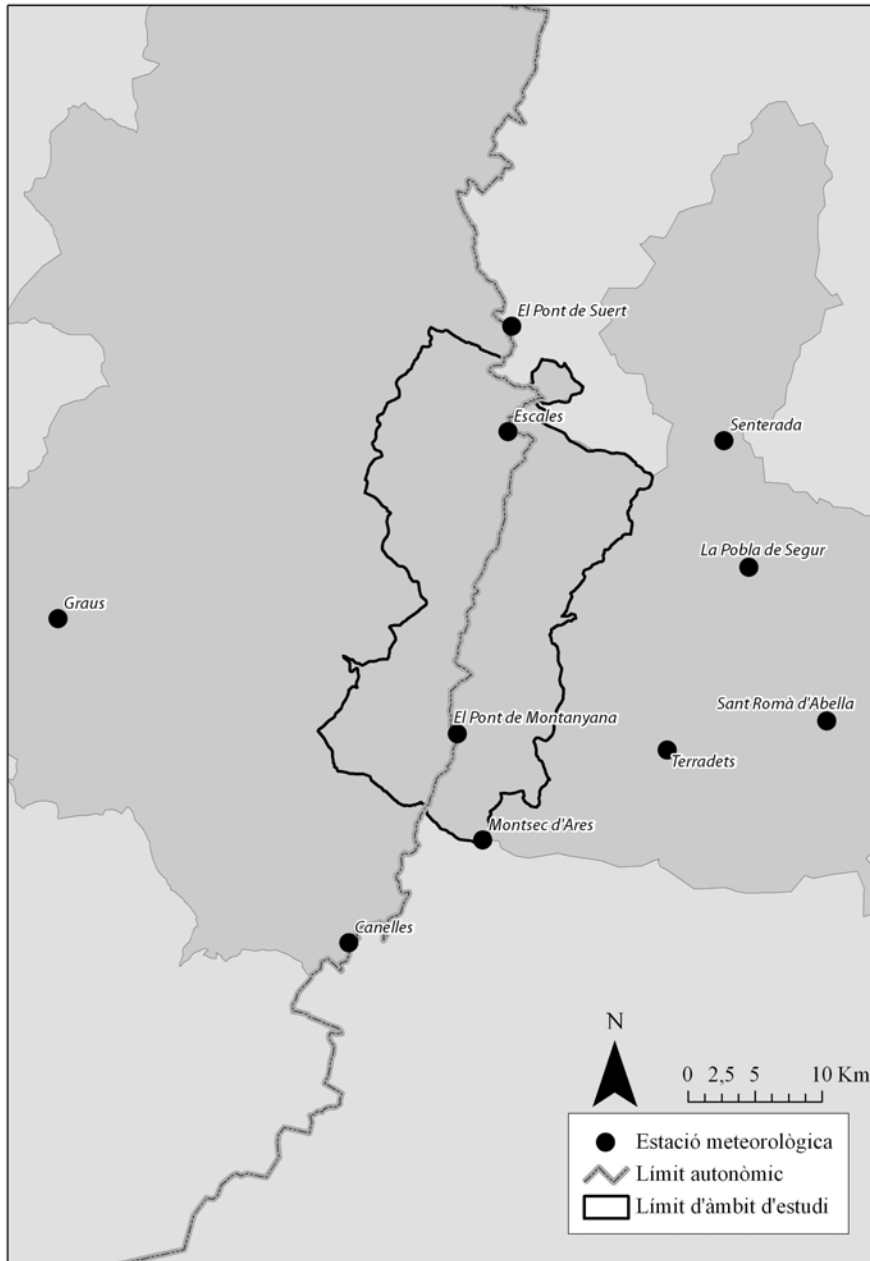
Mapa II.1: L'àmbit d'estudi plasmat sobre el mapa topogràfic. Font: Elaboració pròpia a partir del Mapa Topogràfic de Catalunya a E 1:250.000.

Municipi actual	Antics municipis	Entitats de població	Censos													
			1857*	1877*	1887-1888*	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001
Areny		Areny				915	849	793	799	749	695	660	666	350	295	243
		Berganui				99	102	92	84	74	66	52	49	6	5	6
		El Campament				-	-	-	-	-	-	-	27	21	18	20
		Claravalls				54	59	43	51	61	42	25	26	-	-	-
		Puifel				-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
		Sobrecastell				97	93	93	78	87	75	72	68	44	42	34
		Soliva				34	30	31	32	38	50	39	8	-	-	-
		Tresserra				43	50	49	44	53	43	30	16	-	-	-
		Total				1.242	1.183	1.101	1.093	1.062	971	878	860	421	360	303
		Betesa				223	218	199	155	130	121	109	100	13	16	22
	Els Molins				36	28	27	27	29	25	17	19	5	1	4	
	Ovís				115	116	85	86	72	55	58	49	-	-	-	
	Total				374	362	311	268	231	201	184	168	18	17	26	
	Isclès				87	85	79	97	85	70	42	28	-	-	-	
	Puimolar				52	55	54	39	36	24	19	12	9	7	3	
	Ribera de Vall				73	79	66	60	66	42	36	20	14	9	6	
	El Sas				73	83	102	89	40	40	23	28	14	25	23	
	Soperuny				100	98	96	97	83	62	55	32	-	-	-	
	Suerri				19	18	27	26	21	20	11	6	-	-	-	
	Total				673	418	424	408	331	258	186	126	37	41	32	
	Total				2.269	1.700	1.836	1.769	1.624	1.430	1.248	1.154	476	418	361	
El Pont de Montanyana		Colls				45	61	56	72	50	47	23	-	-	-	
		Montanyana				247	253	241	264	234	189	153	47	14	12	
		La Mora de M.				-	-	40	26	21	18	6	-	-	-	
		El P. de Montanyana				337	298	313	269	287	289	356	210	141	116	
		Torre Baró				-	-	49	50	62	42	41	-	11	7	
		Total				974	612	699	681	654	585	579	257	166	135	
	Total				974	794	699	681	654	585	579	257	166	135	114	

Municipi actual	Antics municipis	Entitats de població	Censos													
			1857*	1877*	1887-1888	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001
Trepmp		Aulàs	18		14	33	41	40	42	40	35	32	17	0	0	10
		El Castellet	62		57	43	63	55	48	64	36	27	8	9	5	3
		Casterner de les Olles	54		35	27	32	33	18	41	27	16	0	0	0	0
		Enrens i Trepadús	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
		Espluga de Serra	?		154	93	113	98	85	86	101	82	23	23	27	52
		Llastarri	15		32	33	-	20	15	17	-	-	0	0	0	0
		Els Masos de Tamúrcia	34		40	53	59	51	49	47	34	29	20	14	13	9
		Torogó	-		22	-	-	35	41	44	-	-	0	3	1	2
		Torre de Tamúrcia	42		75	91	81	87	76	71	71	60	44	22	21	20
		Grups inferiors	-		-	53	82	8	26	-	-	-	-	-	-	-
		Total	543	624	429	426	471	427	400	410	304	246	112	71	67	96
		Escarlà	55		57	44	43	59	48	60	53	47	7	0	0	0
		Espills	64		80	40	48	60	94	91	74	42	18	3	4	8
		Esplugafreda	36		47	41	34	39	43	29	27	17	0	0	0	1
	Orrit	48		40	22	27	37	71	68	70	72	23	0	0	0	
	El Pont d'Orrit	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	18	
	Sapeira	?		179	192	128	119	112	159	130	122	33	11	1	2	
	Tercui	12		79	39	26	53	59	63	47	32	4	1	3	1	
	Grups inferiors	-		-	103	78	129	43	-	-	-	-	-	-	-	
	Total	572	746	482	481	384	496	470	470	401	332	85	35	26	27	
	Castissent	?		829	110	111	152	184	180	137	131	60	27	21	20	
	Claramunt	90		87	79	60	44	90	74	77	48	19	0	1	1	
	Castellnou del Montsec	88		88	141	115	90	103	116	64	46	29	31	15	15	
	Total	494		285	295	286	286	377	370	278	225	108	58	37	36	
	Total	1.609	2.199	1.196	1.202	1.141	1.209	1.247	1.250	983	803	305	164	130	159	

Municipi actual	Antics municipis	Entitats de població	Censos													
			1857*	1877*	1887-1888*	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001
Sant Esteve de la Sarga		Alsamora	?		133	177	142	100	89	94	82	81	25	22	5	13
		La Clua	44		94	115	85	63	55	61	57	40	28	13	7	6
		Mont-rebei	46		26	-	-	-	26	32	-	-	-	-	-	-
		La Torre d'Amargós	58		29	31	42	41	35	40	25	17	15	8	5	5
		Total	555	1.036	282	323	269	204	205	227	164	138	68	43	17	24
Sopeira		Aulet			126	127	85	94	94	107	71	86	52	-	-	-
		Pallerol			48	50	48	45	46	46	25	22	-	-	8	9
		Santorenc			390	349	289	300	233	202	157	151	36	36	35	23
		Total	562	496	564	526	422	439	386	319	268	225	36	36	36	36
		Sopeira	410		373	319	318	282	257	237	239	202	190	115	101	73
	Total	972	869	1.447	1.370	1.126	1.135	1.009	877	738	640	187	144	144	105	
Viacamp i Lliterà		Girbeta			76	78	79	34	34	93	55	33	7	3	3	3
		Lliterà			156	135	145	127	124	102	77	28	17	14	14	9
		Montgai			34	41	37	40	36	25	14	-	-	-	-	-
		Viacamp			98	105	118	112	117	104	78	47	29	23	23	24
		Total	602	569	364	359	379	313	370	286	202	82	49	40	40	27
	Total	6.981	3.235	5.410	5.985	5.714	5.453	5.350	5.134	4.325	3.708	2.506	1.085	884	790	
	Densitat de població	13,7	6,4	10,6	11,8	11,2	10,7	10,5	10,1	8,5	7,3	4,9	2,1	1,7	1,6	

Taula II.2: Evolució de població de la Terreta 1857-2001 (població de dret). Aclariments: a) Els anys amb un asterisc tenen dades aproximatives, que no han estat obtingudes de fonts oficials. b) Les xifres en gris són parcials i, per tant, no es poden comparar amb la resta. c) Les caselles grises assenyalen llocs dels quals no disposem d'informació. d) El símbol [-] significa que el nucli no apareix al nomenclàtor. Font: *Elaboració pròpia a partir del nomenclàtor dels censos corresponents.*

Mapa II.2: Situació de les estacions meteorològiques utilitzades per obtenir les dades de temperatura i precipitació. *Font: Elaboració pròpia.*

	Terres llaurades										Terres amb pastures permanents	Espècies arbòries forestals	Altres terres no forestals	TOTAL	Sup del terme municipal	Sup inclosa a l'àrea d'estudi		
	Herbàcies				Fruïters			Vinya									Altres terres llaurades	TOTAL
	Herbàcies	Fruïters	Olivera	Vinya														
Areny	1.450	3	5	3	0	1.461	2.995	2.516	3.353	10.325	11.932	11.932						
El Pont de Montanyana	318	1	1	3	0	323	60	2.816	285	3.485	4.856	4.856						
Sant Esteve de la Sarga	882	32	18	0	0	932	951	4.975	911	7.768	4.500	4.500						
Sopeira	232	0	6	0	0	239	534	1.335	1.101	3.209	4.409	4.409						
Tremp	2.837	98	39	10	0	2.984	9.226	15.289	2.484	29.982	19.700	19.700						
Viacamp i Lliterà	771	8	2	0	0	781	292	4.455	2.748	8.276	5.200	5.200						
TOTAL	6.490	142	71	16	0	6.720	14.058	31.386	10.882	63.045	71.377	50.597						

Taula II.3: Distribució de les explotacions per municipi (en ha) 1999 *Font: Cens agrari de 1999*

	Nombre d'explotacions				de 0,1 a menys de 5	de 5 a menys de 10	de 10 a menys de 20	de 20 a menys de 50	50 o més	Nombre de parcel·les	Unitats de treball/any (UTA)	
	Amb terres		Sense terres									Total
	Amb terres	Sense terres	Amb terres	Sense terres								
Areny	87	3	3	90	8	5	16	15	43	2.370	51	
El Pont de Montanyana	16	0	0	16	1	0	4	3	8	368	5	
Sant Esteve de la Sarga	29	1	1	30	2	3	3	11	10	263	18	
Sopeira	23	3	3	26	1	2	4	4	12	476	10	
Tremp	155	1	1	156	45	21	29	25	35	1.433	106	
Viacamp i Lliterà	32	0	0	32	0	0	0	6	26	1.225	21	
TOTAL	342	8	8	350	57	31	56	64	134	6.135	211	

Taula II.4: Tipologia i grandària (en ha) de les explotacions per municipi, 1999. *Font: Cens agrari de 1999.*

	Nombre d'exploracions amb SAU					
	de 0,1 a menys de 5	de 5 a menys de 10	de 10 a menys de 20	de 20 a menys de 50	de 50 o més	
Areny	78	13	19	14	12	20
El Pont de Montanyana	11	2	3	3	1	2
Sant Esteve de la Sarga	28	4	5	2	9	8
Sopeira	18	1	6	0	4	7
Tremp	149	52	22	28	19	28
Viacamp i Lliterà	21	1	1	4	7	8
TOTAL	305	73	56	51	52	73

Taula II.5: Nombre i mida de les explotacions (en ha) amb SAU per municipis, 1999. Font: Cens agrari de 1999.

	Tots els règims		Propietat		Arrendament		Parceria		Altres règims de tinença	
	Total	SAU	Total	SAU	Total	SAU	Total	SAU	Total	SAU
Areny	10.325	4.456	6.150	1.414	4.105	3.042	70	0	0	0
El Pont de Montanyana	3.485	383	2.886	227	598	156	0	0	0	0
Sant Esteve de la Sarga	7.768	1.882	6.210	1.024	1.556	856	2	2	0	0
Sopeira	3.209	773	2.421	184	788	589	0	0	0	0
Tremp	29.982	12.210	10.527	6.929	3.353	3.202	52	46	16.051	2.033
Viacamp i Lliterà	8.276	1.073	4.866	430	3.389	622	21	21	0	0
TOTAL	63.045	20.777	33.060	10.208	13.789	8.467	145	69	16.051	2.033

Taula II.6: Superfície (en ha) de les explotacions i de la SAU segons el règim de tinença per municipi, 1999. Font: Cens agrari de 1999.

	Boví	Oví	Caprí	Porcí	Equí	Aviram	Conilles mare	Total UG
Areny	407	1.941	72	2.051	2	9	3	4.484
El Pont de Montanyana	0	304	6	0	0	0	0	310
Sant Esteve de la Sarga	157	319	8	13	0	1	0	498
Sopeira	183	190	22	323	0	2	1	721
Tremp	490	1.044	57	2.586	19	13	7	4.216
Viacamp i Lliterà	334	313	5	519	0	0	0	1.171
TOTAL	1.571	4.111	170	5.492	21	25	11	11.400

Taula II.7: Ramaderia en unitats ramaderes (UG) per municipi, 1999. Font: Cens agrari de 1999.

	I						II		
	Totes les edats	Fins els 34 anys	De 35 a 54 anys	De 55 a 64 anys	65 anys o més	Ocupació principal: només en l'explotació	Ocupació principal: una altra activitat lucrativa principal	Ocupació principal: una altra activitat lucrativa secundària	
Areny	64	9	24	11	20	47	15	2	
El Pont de Montanyana	14	2	3	5	4	10	4	0	
Sant Esteve de la Sarga	26	3	9	10	4	17	7	2	
Sopeira	19	5	7	4	3	15	3	1	
Tremp	145	18	52	25	50	103	31	11	
Viacamp i Lliterà	20	2	10	6	2	15	5	0	
TOTAL	288	39	105	61	83	207	65	16	

Taula II.8: Titulars (persona física) per municipi, grup d'edat (I) i ocupació (II), 1999. Font: Cens agrari de 1999.

Annex III/Appendix no. 3

(km ²)		2 0 0 7													TOTAL 56/57	
		Sup. conreada	Veg. de ribera	Coníferes repobl.	Superfície forestal			Sup. arbustiva			Erm i improductiu					
1	5 6 / 5 7				Caducifolis	Perennifolis	Mixt	Amb arbres dispersos	Amb arbres	Amb arbres dispersos	Sense arbres	Herbassar	Arenal	Rocam	Aixara-gallat	Làmines d'aigua
Sup. conreada		49,6	0,45	7,65	1,5	1,81	0,57	14,68	29,36	10,19	10,05	0,2	0	1,54	0,18	127,8
Veg. de ribera		1,03	1,04	0	0	0	0	0,03	0,18	0	0	0,5	0	0	0	2,8
Sup. forestal		0,08	0	2,23	4,57	0,68	2,94	7,04	1,15	0,91	0,36	0	0,09	0,02	0	20,1
Amb arbres		1,74	0	9,87	2,5	4,8	7,17	17,14	14,52	0,86	0,61	0	0,03	0,18	0	59,4
Amb arbres dispersos		7,5	0,05	18,64	1,54	0,97	10,11	28,72	71,34	9,22	5,29	0,06	0,06	0,56	0	154,1
Sense arbres		4,08	0	9,55	0,64	2,72	4,07	13,56	22,99	15,72	8,71	0	0,33	1,54	0	83,9
Herbassar		0,18	0	11,36	0,61	0,06	1,02	1,86	1,98	1,74	10,4	0	0,07	0,08	0	29,4
Arenal		0,07	0,35	0,08	0	0	0	0,02	0,26	0	0	0,36	0	0,02	0,63	1,8
Rocam		0,06	0	0,24	0,22	0,16	0,15	0,41	0,33	0,62	0,85	0	2,82	0	0	5,9
Aixara-gallat		0,71	0,03	2,14	0,14	0	0,95	0,42	3,8	2,2	0,93	0,16	0	8,17	0	19,7
Làmines d'aigua		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,65	2,7
TOTAL 2007		65,1	1,9	61,8	11,7	11,2	27	83,9	145,9	41,5	37,2	1,3	3,4	12,1	3,5	

Taula III.1: Canvi en les categories de cobertes i usos del sòl entre el 1956/57 i el 2007 (l). Les grans categories apareixen en un cos de lletra més gran. *Font: Elaboració pròpia.*

		2 0 0 7												
1 9 5 6 / 5 7	Sup. conreada	Veg. de ribera	Espai forestal				Sup. arbustiva			Erm i improductiu				
			Coníferes repobl.	Caducifolis	Peren-nifolis	Mixt	Amb arbres	Amb arbres dispersos	Sense arbres	Herbassar	Arenal	Rocam gallat	Làmines d'aigua	
Sup. conreada	76,25	23,44	12,39	12,8	16,16	2,1	17,5	20,12	24,58	27,02	15,6	0	12,72	5,2
Veg. de ribera	1,58	54,17	0	0	0	0	0,04	0,12	0	0	39,1	0	0	0
Espai forestal	0,12	0	3,61	38,99	6,07	11	8,39	0,79	2,19	0,97	0	2,65	0,17	0
Amb arbres	2,67	0	15,98	21,33	42,86	27	20,43	9,95	2,07	1,64	0	0,88	1,49	0
Amb arbres dispersos	11,53	2,6	30,18	13,14	8,66	37	34,24	48,89	22,24	14,22	4,69	1,76	4,62	0
Sense arbres	6,27	0	15,46	5,46	24,29	15	16,17	15,76	37,92	23,41	0	9,71	12,72	0
Herbassar	0,28	0	18,39	5,2	0,54	3,8	2,22	1,36	4,2	27,96	0	2,06	0,66	0
Arenal	0,11	18,23	0,13	0	0	0	0,02	0,18	0	0	28,1	0	0,17	18,21
Rocam	0,09	0	0,39	1,88	1,43	0,6	0,49	0,23	1,5	2,28	0	82,94	0	0
Aixara-gallat	1,09	1,56	3,47	1,19	0	3,5	0,5	2,6	5,31	2,5	12,5	0	67,46	0
Làmines d'aigua	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	76,59
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula III.2: Canvi en les categories de cobertes i usos del sòl entre el 1956/57 i el 2007 (II). Dades relatives respecte del mapa de 2007. Les grans categories apareixen en un cos de lletra més gran. Font: Elaboració pròpia.

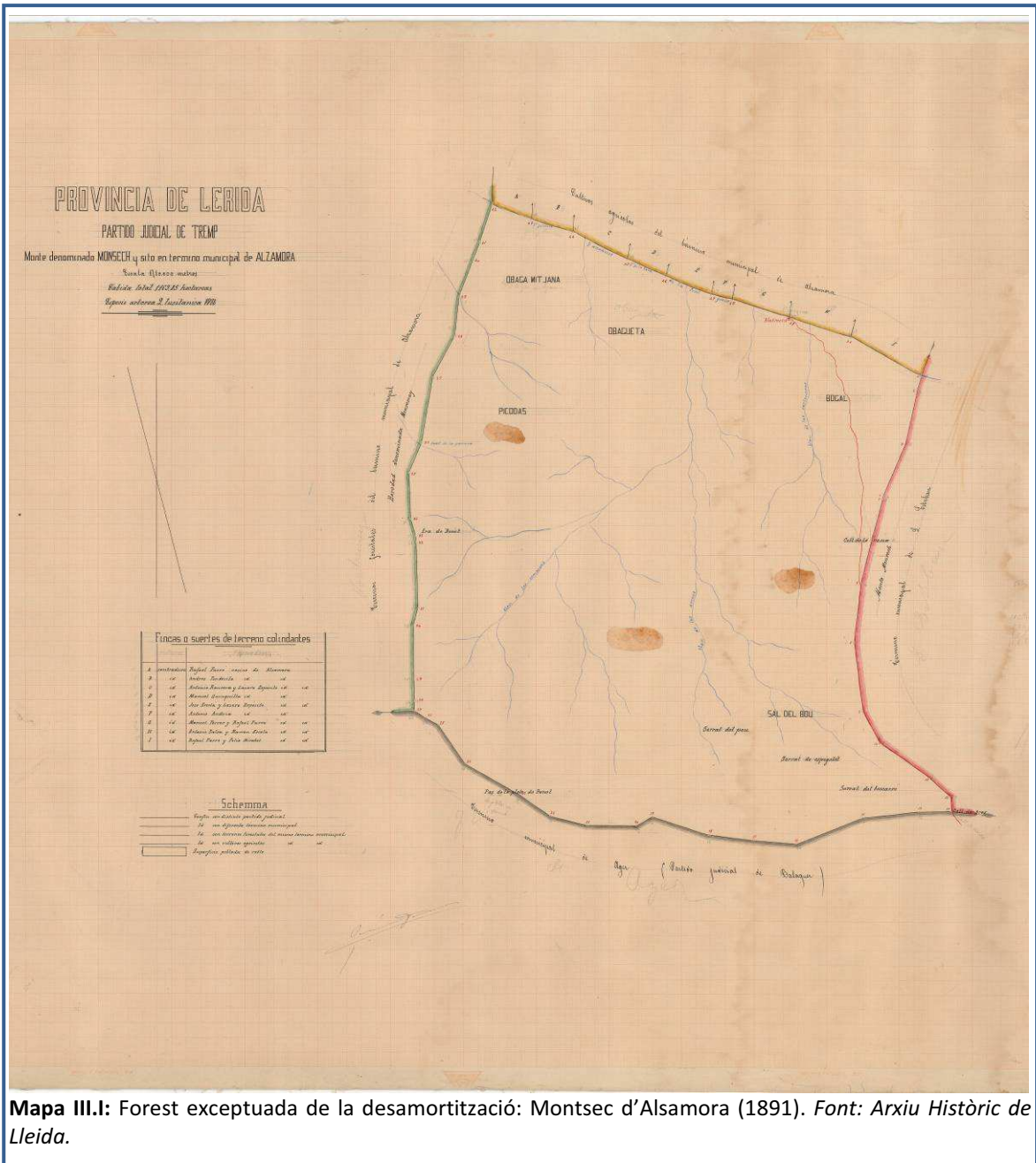
		2 0 0 7																	
1 9 5 6 / 5 7		Sup. conreada		Veg. de ribera		Coníferes repobl.		Espai forestal				Sup. arbustiva			Erm i improductiu			TOTAL	
	Sup. conreada	38,82	0,35	5,99	1,17	1,42	0,45	11,49	22,98	7,97	7,87	0,16	0	1,21	0,14	100			
	Veg. de ribera	37,05	37,41	0	0	0	0	1,08	6,47	0	0	17,99	0	0	0	100			
	Espai forestal	0,4	0	11,11	22,77	3,39	14,65	35,08	5,73	4,53	1,79	0	0,45	0,1	0	100			
	Matollar amb arbres	2,93	0	16,61	4,21	8,08	12,07	28,85	24,44	1,45	1,03	0	0,05	0,3	0	100			
	Sup. arbustiva	4,87	0,03	12,1	1	0,63	6,56	18,64	46,31	5,98	3,43	0,04	0,04	0,36	0	100			
	Matollar sense arbres	4,86	0	11,38	0,76	3,24	4,85	16,16	27,4	18,73	10,38	0	0,39	1,84	0	100			
	Herbassar	0,61	0	38,69	2,08	0,2	3,47	6,34	6,74	5,93	35,42	0	0,24	0,27	0	100			
	Arenal	3,91	19,55	4,47	0	0	0	1,12	14,53	0	0	20,11	0	1,12	35,2	100			
	Erm i improductiu	1,02	0	4,1	3,75	2,73	2,56	7	5,63	10,58	14,51	0	48,12	0	0	100			
	Aixara-gallat	3,61	0,15	10,89	0,71	0	4,83	2,14	19,34	11,2	4,73	0,81	0	41,58	0	100			
	Làmines d'aigua	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100			

Taula III.3: Canvi en les categories de cobertes i usos del sòl entre el 1956/57 i el 2007 (III). Dades relatives respecte del mapa de 1956/57. Les grans categories apareixen en un cos de lletra més gran. Font: *Elaboració pròpia.*

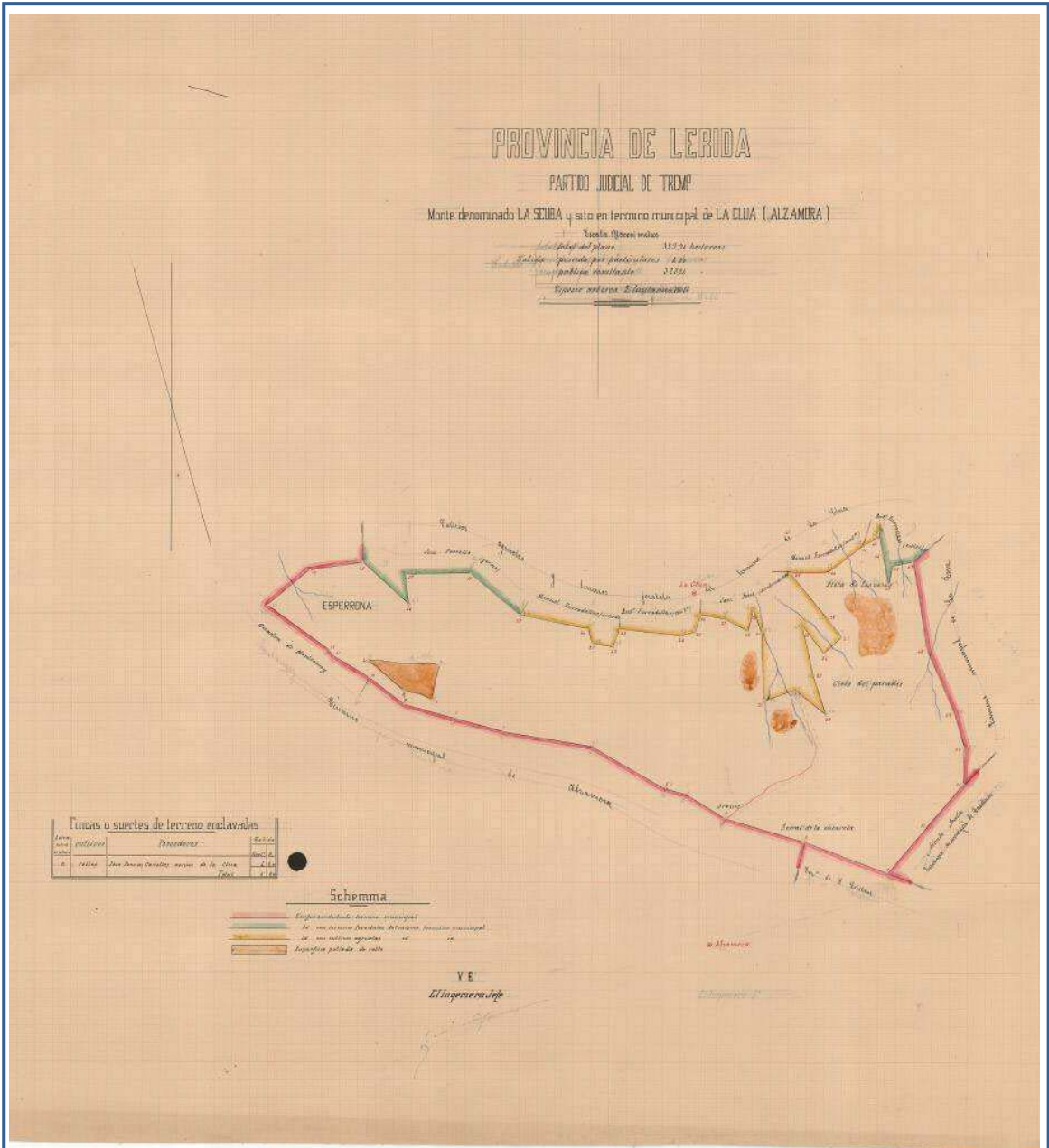
Forests exceptuades pertanyents a l'Estat					
Província	Municipi (poble)	Nom de la forest	Cabuda (ha)	Espècie dominant	Espècie secundària
Osca	Santorens (Aulet)	Plantío del Rey	0,10	Roure	Pollancre
Forests exceptuades pertanyents als pobles					
Província	Municipi (poble)	Nom de la forest	Cabuda (ha)	Espècie dominant	Espècie secundària
Lleida	Alsamora (Alsamora)	Montsec d'Alsamora	690	Alzina	Roure
	Alsamora (Castellnou de Montsec)	Montsec [de Castellnou]	300	Roure	Alzina, argelaga i farigola
	E. de Serra (Castellet)	Montanya del Castellet	129	Roure	Alzina
Osca	Areny (Areny)	Canyera	1,43	Argelaga	Boix
		Costamadera, Aspra i Lo Brocal	9,44	Romaní	Roure
		Bosc de Suerri i Teixet	42,91	Boix	Argelaga
		Costes i Creu d'Areny	1,43	Boix	Argelaga
		Obac de Buians	5,14	Argelaga	Farigola
		Obac i Pont de Monsivalls	1,43	Ras	Farigola
		Solà	1,43	Ras	Farigola
	Betesa (Ovís)	Tossal dels Pubills	1,71	Boix	Garric i argelaga
	Betesa (Betesa)	Paül del Coll d'Espina	2,14	Boix	Garric i argelaga
	Cornudella (Cornudella)	Bosc de Guerri [Suerri?]	10,72	Alzina	Roure
		Clace [Blasi?]	5,36	Ras	Roure
		Forallas [Tornalls?]	5,36	Argelaga	Boix
	Cornudella (Isclès)	Paül	2,57	Ras	Boix
		Solana	2,57	Boix	Argelaga
	Cornudella (Soperuny)	Costes de l'Olivar	3,43	Roure	Boix
		La Mosa	3,43	Ras	Boix
	Montanyana (Montanyana)	Montirroí	8,58	Boix	Argelaga
		Vallfuró i Serra de les Vedellas	10,72	Romaní	Roure
	Santorens (Aulet)	Fayó o Corones	1,43	Ras	Pinabete [avet]
	Santorens (Pallerol)	Plantío del Rey	0,10	Pollancre	Salze
		Solana Bidosa	0,85	Boix	Salze
	Santorens (Santorens)	Canals de Frenolo (o Sant Sebastià)	1,28	Boix	Salze
		Carandolla	0,42	Boix	Salze
		Rourera del Rei	0,21	Roure	Boix
		Tossal de Gavarrera	0,85	Garric	Argelaga
	Sopeira (Sopeira)	Les Sargues	8,58	Boix	Argelaga
		Solana del Paco	8,58	Boix	Roure
	Viacamp i Lliterà (Lliterà)	Boixera [Guixera?]	5,72	Pi	Roure
		Queixigar	12,58	Romaní	Argelaga i boix
		Pla de Llitera	12,88	Pi	Argelaga i Boix
	Viacamp i Lliterà (Viacamp)	Los Cunyols	14,15	Romaní	Argelaga
		Solana	13,73	Pi	Argelaga
		Tossal Negre	13,73	Alzina	Romaní

Forests alienables pertanyents a l'Estat					
Província	Municipi (poble)	Nom de la forest	Cabuda (ha)	Espècie dominant	Espècie secundària
Lleida	Sapeira (Escarlà)	La Solana	40	Boix	Romaní i Argelaga
Oscsa	Betesa (Betesa)	Plantíó de Riato	0,21	Salze	Freixe
Forests alienables pertanyents als pobles					
Província	Municipi (poble)	Nom de la forest	Cabuda (ha)	Espècie dominant	Espècie secundària
Lleida	Alsamora (La Clua)	La Seuva	40	Boix	Romaní i Argelaga
	Castissent (Castissent)	Coma del Gall	22	Boix	Argelaga
		Lo Tinat Xic	10	Boix	Argelaga
		La Solana	45	Argelaga	Boix
	E. de Serra (E. de Serra)	Solana d'Enllosa, ? i Setcomelles	346	Alzina	Romaní
	E. de Serra (Llastarri)	Les Bogues	40	Alzina	Argelaga
	E. de Serra (T. de Tamúrcia)	Solana, Enllosa i Corbins	64 (350) (?)	Alzina	Argelaga
	Sapeira (Espills)	Bosc d'Espills	190	Roure	Alzina
		Sant Cosme	128	Boix	Alzina
	Sapeira (Esplugafreda)	Compeira i Turmeda	300	Romaní	Argelaga i Farigola
	Sapeira (Orrit)	Costes i Aubaga	400	Boix	Alzina
Sapeira (Sapeira)	Les Costes	29	Alzina	Boix	
Oscsa	Betesa (Ovís)	Prat de Belarta	1,70	Ras	Savina i Romaní
CABUDA TOTAL (ha)			2.989,6	1.848,9 amb predomini d'espècies arbòries	
				1.140,7 amb predomini d'espècies arbustives o herbàcies	

Taula III.4: Les forests públiques a la Terreta segons el *Catálogo General de Montes Públicos* de 1859. Font: Ministerio de Agricultura y Alimentación (1990). Nota: com a principi, hem intentat adaptar els topònims a la seva forma original, segons el nomenclàtor (a nivell oficial) i Terrado (2001; 2007) a nivell de toponímia local. El text entre claudàtors és nostre, i ha estat afegit per a aclarir alguns aspectes.

Mapa III.I: Forest exceptuada de la desamortització: Montsec d'Alsamora (1891). Font: Arxiu Històric de Lleida.

Mapa III.II: Forest exceptuada de la desamortizació: Seuva de la Clua (1891). Font: Arxiu Històric de Lleida.

Annex IV/Appendix no. 4

Nom	Localització	Grau de protecció	Classif.del sòl
Castell de Montllobar (BCIN)	Puigverd/Castissent	Integral	SNU
Església de Sant Pere	Claramunt		
Església de Sant Salvador	Mas de Fumàs (Claramunt)		
C/Únic, 13	Claramunt	Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	
La Casota			
Mas de Fumàs		Conservació de façanes i elements d'imatge exterior	
Mas dels Prats		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	
Ermita de la MD del Roser	Castissent	Integral	
Ermita de St. Roc de Prullans			
Mas d'Enseyat		Ambiental	
Mas de Faro		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	
Mas La Caseta		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	
MD de Montserbós		Integral	
Casa Salze		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	
Mas de Carlets			
Casa Batlle			
Casa Cortit			
Escola			
Casa Mostatxo			
Mas de l'Avellana			
Mas de Ciutat			
Mas de la Roureda			
Casa Toribio			
Mas del Músic			
Església parroquial de Sant Pere	Tercui	Preservació integral de l'objecte catalogat	SU
Església de Sta. Maria			SNU
C/Únic s/n (casa 3)		Conservació d'elements històrics aïllats, situats en un context sense entitat històrica específica.	SU
C/Únic s/n (casa 2)			
C/Únic s/n (casa 4)			
Casa Gaspar	Conservació de façanes i elements d'imatge exterior		
Església de la MD del Solà	Espills	Preservació integral de l'objecte catalogat	SNU
Església parroquial de Sant pere			
Església de Sant Cosme			
Mas del Turó	Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge		
Església parroquial de Sant Joan	Escarlà	Preservació integral de l'objecte catalogat	
Mas de Concurrèll		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	

Ermita de la MD del Mir		Preservació integral de l'objecte catalogat		
Església de Sant Pere	Pont d'Orrit	Conservació de façanes i elements d'imatge exterior		
Molí				
Habitatge al C/ Únic s/n (1)		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	SU	
Habitatge al C/ Únic s/n (2)				
Mas de Jaumet				
Castell (BCIN)	Orrit	Estudi i preservació de les restes arqueològiques d'interès nacional	SNU	
Església de Sant Pere	Sapeira	Preservació integral de l'objecte catalogat		
Església de Santa Maria		Conservació d'elements històrics aïllats, situats en un context sense entitat històrica específica.	SU	
Casa Jumperna				
Casa Majo		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge	SNU	
Molí de Barreda		Conservació de l'estructura tipològica, volumetria i imatge		
Mas de Barreda				
Torre del Senyor				
Casa Alberto	Els Masos de Tamúrcia	-		
Sant Pere Màrtir		Preservació integral de l'objecte catalogat		
Església de Sant Josep	La Torre de Tamúrcia	Conservació d'elements històrics aïllats, situats en un context sense entitat històrica específica.	SU	
La Badia				
Casal dels voltors		Conservació de façanes i elements d'imatge exterior		
El Casolà		Conservació de façanes i elements d'imatge exterior	SNU	
Església de Sant Climent	Torogó	Preservació integral de l'objecte catalogat	SU	
Església de Santa Maria	Espluga de Serra			
Església de la MD de l'Esperança	El Castellet			
Església de Sant Esteve	Esplugafreda			SNU
Església de Sant Martí	Aulàs	Conservació de façanes i elements d'imatge exterior	SU	
Habitatge al C/Únic s/n (1)		Conservació d'elements històrics aïllats, situats en un context sense entitat històrica específica.		
Habitatge al C/Únic s/n (2)				
Ermita de Sant Gervàs	La Torre de Tamúrcia	Preservació integral de l'objecte catalogat	SNU	

Taula IV.1: Monuments històrics situats a la Terreta que han estat declarats BCIL i inclosos a la memòria del POUM de Trepmp. *Font: Elaboració pròpia a partir de Secció 3 de la Memòria del POUM de Trepmp ("Catàleg de béns culturals d'interès – Conjunts arquitectònics i elements puntuals)*

<i>Nom</i>	<i>Localització</i>	<i>Grau de protecció</i>	<i>Classificació del sòl</i>
La Vileta		Integral	SNU
Església de Sant Joan Baptista i abadia	Castissent	Integral	
Carrer principal de	Tercui	Conservació de façanes i elements d'imatge exterior	SU
Carreró de	La Torre de Tamúrcia		
Carrer principal de	El Castellet		
Carrer principal	Aulàs		

Taula IV.2: Conjunts històrics declarats BCIL i inclosos a la memòria del POUM de Tremp. *Font:*

<i>Nom</i>	<i>Localització</i>	<i>Grau de protecció</i>	<i>Classificació del sòl</i>
Pont d'Orrit (modern)	El Pont d'Orrit	Integral	SNU
Pont d'Orrit (romànic)	El Pont d'Orrit	Arqueològica	
El Portal	Sapeira	Conservació d'elements històrics aïllats	SU
Font, abeurador i safareig		Integral	
Porta medieval	Espluga de Serra	Integral	

Taula IV.3: Elements puntuals situats a la Terreta, declarats BCIL i inclosos a la memòria del POUM de Tremp. *Font:*

<i>Nom</i>	<i>Localització</i>	<i>Grau de protecció</i>	<i>Classificació del sòl</i>
Castell de Castissent	Castissent	Estudi i preservació de les restes arqueològiques d'interès local	SNU
Castell de Sapeira	Sapeira		
Ermita de La Costa			
Vilavella dels Masos de Tamúrcia	Els Masos de Tamúrcia		
Ermita de Sant Salvador			
Balma de les Ovelles (BCIN)	Espluga de Serra	Estudi i preservació de les restes arqueològiques d'interès nacional	SU
Cap de la Serra de l'Estall			
Castell de Miralles			
Castell d'Espluga de Serra			
Església de Santa Maria de Miralles			
Balma I (Serra St. Gervàs)			
Balma II (Serra St. Gervàs)			
Cova del Sanat (Serra de St. Gervàs)			
Cova de l'Espluga Llorna (Serra de St. Gervàs)			
Cova Gran (Serra de St. Gervàs)			
Cova Fosca o de Sant Gervàs			
Cova de les Tremolisses (Serra de St. Gervàs)			
Cova Petita (Serra de St. Gervàs)			
La Pedra Ficada (Serra de St. Gervàs)		-	
Foradet del Portús (Serra de St. Gervàs)		Estudi i preservació de les restes arqueològiques d'interès	SNU

L'Esplugueta (Serra de St. Gervàs)		local	
Església de Sant Feliu	El Castellet		
Vilavella de Castellet			
Castell de Llastarri	Llastarri		
Necròpolis			
Castell d'Enrens			
Planelletes de Castellveire (Serra de St. Gervàs)			

Taula IV.4: Zones arqueològiques situades a la Terreta, declarades BCIL i incloses a la memòria del POUM de Tremp. *Font:*

<i>Nom</i>	<i>Grau de protecció</i>	<i>Mesures</i>
Conjunt històric d'Areny	BIC (Conjunt d'interès cultural)	L'ajuntament haurà de redactar un pla especial de protecció. Mentrestant, el PGOU proposa 10 mesures de tutela
Icnites de dinosaure	BIC (Zona paleontològica) (declarat a través del decret 20/2003, del 28 de gener)	-
Castell del Governador	BIC (declarat a través de l'Ordre del 17 d'abril de 2006)	-

Taula IV.5: Elements patrimonials que individualitza la memòria d'avanç del PGOU d'Areny. *Font:* Ayuntamiento de Arén (2009).

<i>Nom</i>	<i>Localització</i>	<i>Grau de protecció</i>
Antic ajuntament	Areny	BIC
Casa Abadia		-
Casa Fonellós		BIC
Casa Cabalé		
Casa Chicó		
Casa Cotoy y Sellui		
Casa Pedret o Marbà		
Casa Momball		
Casa Pedrico		
Casa Sisco de Molí		
Casa Tabaco		
Antic castell		
Castell "nou"		Zona arqueològica
Ermita de Sant Romà		-
Ermita de Sant Salvador		
Font de la Torre		
Font Vella		
Església parroquial de Sant Martí		
Pilaret de Santa Bàrbara		
Església parroquial de Sant Agustí	Berganui	
Ermita de Santa Llúcia	Suerri	
Paller i era	Berganui	
Sistema de basses		
Ermita de la MD de Fillat		
Torre	Mas d'Avall (Berganui)	BIC
Capella		-

Pont		
Paller	Betesa	
Església de Sant Joan Baptista		
Ermita de Sta. Eulàlia	Sta. Eulàlia	
Abeurador/font	Betesa	
Església de la MD del Roser	Els Molins de Betesa	
Església de la MD del Roser	Claravalls	
Torre	Claravalls	
Església de Sant Pere	Cornudella	
Casa Consistorial	El Sas	
Església de Sant Martí	Sant Martí	
Església de Sant Martí	Iscles	
Església de Sant Joan Baptista	Ovís	
Església de l'Ascensió	Puimolar	
Església parroquial de Sant Miquel	Ribera de Vall	
Església de Sant Pere	Sobrecastell	
Casa Menal		
Església de la MD del Remei	Soliva	
Pilaret de Senderes		
Església de Sant Martí		
Pilaret	Soperuny	
Assecador		
Pou		
Església de Sant Joan Baptista	Suerri	
Església de St Vicenç i St. Josep	Tresserra	
Ermita de Santa Maria	Cornudella	
Ermita de la MD de Rigatell	Betesa	
Ermita de Santa Margarida de Belarta	Ovís	
Ermita de Sant Vicenç	El Sas	
Ermita de Sant Joan de Bordons		
Pou	Puimolar	
La Torreta	Areny	
Dolmen de la cabaneta del forn		
Dolmen de la cabaneta del tancat de dalt	Cornudella	BIC
Pilaret de la MD del Rosari o de la Creueta		
Pilaret de Sant Josep	Areny	
Font dels Clotets		
Molí		
Pont (Font Vella)		
Campament d'ENHER	El Campament d'Areny	
Casa del Governador		
Pont	Areny	
Pilaret	Els Molins de Betesa	
Pilaret	Iscles	
Pont	Ovís	
Pou (1)		
Pou (3)	Puimolar	
Pilaret		
Bassa de Pedra	El Sas	
Capella de Sant Isidre	Sobrecastell	
Casa	Ribera de Vall	
Pilaret		
Font	Soperuny	

Possible menhir	Cornudella	BIC
Molí Vell	Areny	-

Taula IV.6: Elements patrimonials. *Font:*

Nom de la finca	Miralles	Tamars	Canemà/Miralles
Entitat de custòdia	Societat de Caçadors del Montsec	Aj. de Tremp	Aj. de Tremp
Sup. de la finca (ha)	2,25	0,8	0,15
Any de l'acord	2007	2005	2005
Tipus d'acord	Acord verbal	Donació	Cessió d'ús i arrendament
Objectiu	Afavoriment de la presència d'espècies concretes	Actuacions de conservació de valors naturals o patrimonials	Actuacions d'habilitació de la finca per a l'ús públic

Taula IV.7: acords de custòdia al TM de Tremp. *Font: Elaboració pròpia a partir de la Secció VIII (Informe d'Avaluació Ambiental) del POUM de Tremp.*

Annex V / Appendix no. 5

Codi	Nom	Figura de protecció	Pertinença al PEIN	Pertinença a la XN2000	Declaració	Tractament en el planejament vigent	Extensió (ha) (entre parèntesi, la que queda inclosa en l'àmbit d'estudi)	Municipis de l'àmbit d'estudi	Instrument de gestió (situació 2010)
ES2410026	Congost de Sopeira	LIC		Sí	1997*	[no és considerat espai natural protegit]	260 (260)	Sopeira	Fase inicial de redacció (document genèric)
-	Noguera Ribagorçana-Congost de Mont-rebei	Reserva Natural Parcial Refugi de fauna salvatge	No	No**	Decret 123/1987, de 12 de maig Ordre MAH/144/2005, d'1 d'abril	Espai de Protecció Especial (PTPAPIA)	599 (599)	Sant Esteve de la Sarga	PG de la reserva de Mont-rebei (antiga FTP; no oficial)
ES5130012	Vall Alta de Serra de l'I-Serra de Sant Gervàs	ZEPA, LIC	Sí; Vall Alta de Serradell-Terreta-Serra de Sant Gervàs	Sí	GOV/112/2006, de 5 de setembre	Espai de Protecció Especial (PTPAPIA)	12.924 (7.795)	Tremp	En tramitació***
ES5130015	Serra del Montsec, Sant Mamet i Mitjana	ZEPA, LIC	Sí; Serra del Montsec	Sí	GOV/112/2006, de 5 de setembre	Espai de Protecció Especial (PTPAPIA)	32.420 (4.306)	Sant Esteve de la Sarga; Tremp	En tramitació
ES0000281	Turbó-Serra del Cís	ZEPA		Sí	Ordre del 20 d'agost de 2001, del Departament	[no és considerat espai natural protegit]	24.396 (4.714)	Sopeira, Areny	Fase inicial de redacció (document genèric)
ES0000288	Serra de Montga i	LIC; ZEPA		Sí	de Medi Ambient (Acord de Govern del 24 de juliol de 2001)	[no és considerat espai natural protegit]	3.198 (1.814)	El Pont de Montanyana, Viacamp i Lliterà	PORN (redacció paralitzada)

Taula V.1: Espais protegits a la Terreta. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades recollides a través de treball de camp [TF-1], als llocs web dels departaments de medi ambient dels governs català i aragonès, i a Fundació Territori i Paisatge (2000).

*Mitjançant un acord de consell de govern, però sense cap decret publicat al BOA.

**Tot i que la figura de Reserva Natural Parcial no queda inclosa dins del PEIN, la pràctica totalitat del territori inclòs dins de la RNP "Noguera Ribagorçana-Congost de Mont-rebei" sí ho està, en formar part de l'espai "Serra del Montsec, Sant Mamet i Mitjana". Per tant, també forma part de la XN2000 [vegeu capítol 6].

***L'àmbit queda parcialment inclòs dins d'un pla de gestió elaborat per l'antiga FTP

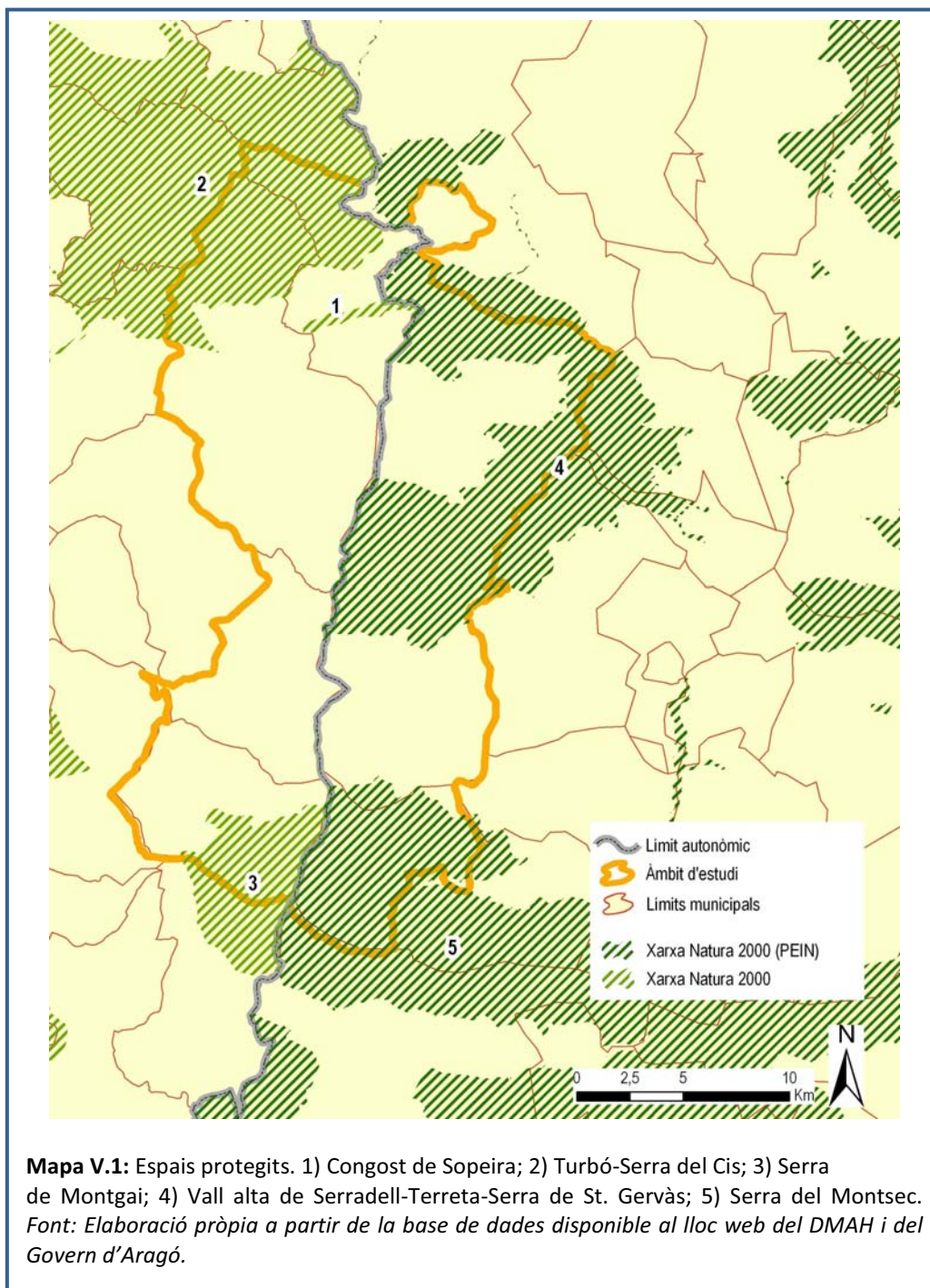
Codi CUP	Nom (entre parèntesi, número al mapa VI.I)	Superfície (ha) (entre parèntesi, sup. dins de l'àmbit d'estudi)	Municipi	Titularitat	Eina de gestió	
L-224	Costa i Obac (1)	231	Tremp	Ajuntament de Tremp	Projecte d'ordenació (aprovat el 2008)	
L-227	Muntanya de Llastarri (2)	140			Projecte d'ordenació conjunt (aprovat el 2008)	
L-225	Feixans (3)	85				
L-226	Miralles (4)	557				
L-230	Les Obagues (5)	302				
L-231	Solana d'Enllosa i Corbins (6)	543				
L-229	Solana d'Enllosa i Setcomelles (7)	1.119				
L-228	Muntanya del Castellet (8)	359				Projecte d'ordenació (aprovat el 2008)
L-241	Bosc i Serra de les Escomes (9)	169				No en té
L-336	Costa de Costes (10)	53				Generalitat de Catalunya (DMAH)
L-335	Turmeda (12)	608		Generalitat de Catalunya (DMAH)	?	
L-240	Bosc d'Espills (13)	1.512		Ajuntament de Tremp*	No en té	
L-207	Montsec d'Alsamora (19)	755		Sant Esteve de la Sarga	Ajuntament de Sant Esteve de la Sarga	No en té
HU-000414	Glera del Río	1.250	Sopeira	Ajuntament de Sopeira	?	
HU-000017	Costa Palle	98		?		
HU-000462	Garreta Puifel	286	Areny	DGA	?	
HU-000465	Las Torrallas	237,2			?	
HU-000467	Colls	294,9	El Pont de Montanyana		?	
HU-000466	Giró	649,3 (97)			?	

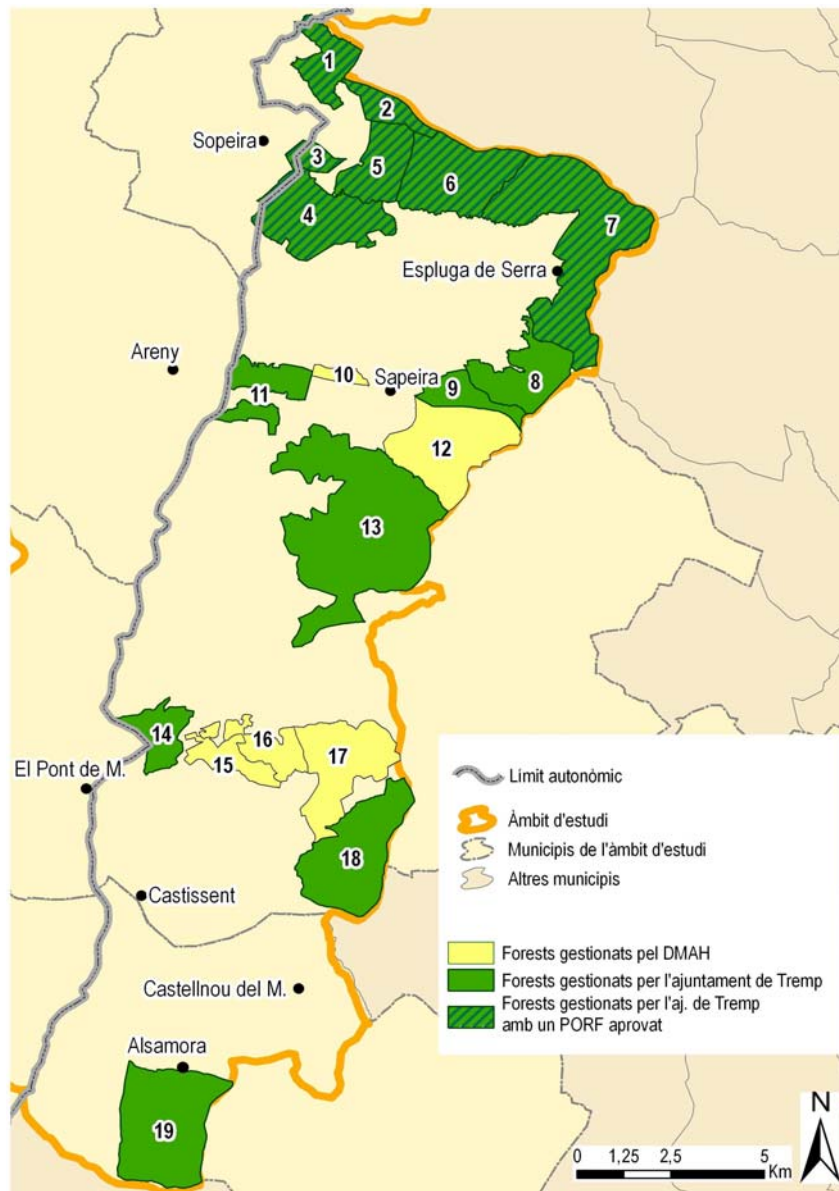
Taula V.2: Forests de titularitat pública que formen part del CUP. Font: *Elaboració pròpia a partir de Doya Peroy (2002) la base de dades cartogràfica del DMAH i de l'INAGA (<https://servicios.aragon.es/inamup/>)*

Codi	Nom (entre parèntesi, número al mapa VI.I)	Extensió (ha)	Municipi	Titular	Instrument de gestió
HU-1191	Talló d'Aulet	554	Sopeira	DGA	
HU-3126	Les Obagues	195			
HU-3149	Solana Vidot	88			
HU-3142	Comú de veïns	766	Areny	Societat de veïns de Betesa	
HU-3125	Comadarbra	109			
HU-3059	Les Fenisses, el Brocal i la Selva	575		Sociedad Montes Comunes de Arén	
HU-3158	Bosc de Teixet	85			
HU-3196	Les Toralles i Tresserra	378		Comú de veïns de Tresserra i Suerri	
HU-1159	El Vedat	91		DGA	
HU-1154	Casa Riva de Colls	150		DGA	
HU-3107	Montirroi, Pont Colls i Les Parres	411	El Pont de Montanya na	Sociedad de Montes de Puente de Montañana	
HU-3106	Partides de Vallfuró i Bedellas	880			
HU-3153	Serra Blanca i Curullades	363	Viacamp i Lliterà	Societat de veïns de Girbeta i Montgai	
HU-3157	Cunyols i Queixigar	397		Societat de veïns de Viacamp i Lliterà	
HU-3152	Curullades	309		Societat de veïns de Girbeta i Montgai	
L-1061	Comú d'Orrit (11)	245	Tremp	Ajuntament de Tremp	No en té
L-1060	Comú de Tercui (14)	202		Ajuntament de Tremp	No en té
L-1078	Mas d'Ensenyat (15)	160		Generalitat de Catalunya (DMAH)	?
L-1067	Mas de Toribio (16)	209			?
L-1089	La Vileta (17)	515			?
L-558	Roca Mola i Mont Llorga	636		Ajuntament de Tremp	No en té

Taula V.3: Forests que no formen part del CUP. Font: Elaboració pròpia a partir del registre cartogràfic del forests d'Aragó

(http://sitar.aragon.es/VisorEstandard/index.jsp?apl=inaga&serv=INA_DPF&usuario=0&clave=0&activeLayer=-17&query=C_MUNI_INE=22035).

Mapa V.2: Forests de titularitat pública al sector català de la Terreta. 1) Costa i Obac; 2) Muntanya de Llastarri; 3) Feixans; 4) Miralles; 5) Les Obagues; 6) Solana d'Enllosa i Corbins; 7) Solana d'Enllosa i Setcomelles; 8) Muntanya del Castellet; 9) Bosc i Serra de les Escomes; 10) Costa de Costes; 11) Comú d'Orrit; 12) Turmeda; 13) Bosc d'Espills; 14) Comú de Tercui; 15) Mas d'Ensenyat; 16) Mas de Toribio; 17) La Vileta; 18) Roca Mola i Mont Llogra; 19) Montsec d'Alsamora. *Font: Elaboració pròpia a partir de la base de dades disponible al DMAH.*

<i>Codi</i>	<i>Nom</i>	<i>Descripció</i>
12A	Barrancs occidentals de la Faiada	Àrea de connexió molt important i amb molt bona funcionalitat entre la Faiada de Malpàs i la Serra de sant Gervàs format per un conjunt de barrancs amb presència d'ambients forestals diversos i que és una zona important d'alimentació de grans rapinyaires (volor, àliga daurada, trençalòs...). Interès comarcal.
15A	Barrancs de Miralles, del Solà i d'Esplugafreda	El valor d'aquest espai de connexió rau en la seva amplada (d'entre 3 i 5 km), que permet mantenir una bona funcionalitat en un terreny relativament antropitzat, i en el fet de connectar els espais PEIN de les muntanyes prepirinenques i les terres baixes de la vora de la Noguera Ribagorçana. A més, s'hi troben endemismes i espècies vulnerables i és àrea d'alimentació de grans rapinyaires. Interès regional.
16A	Rivert-Gurp-Sant Cosme-Roureda d'Aulàs	Espai de la zona natural de la Terreta, de valor per la presència de trençalòs i altres espècies rapinyaires rupícoles i termòfiles i de formacions forestals molt escasses a Catalunya, com teixedes i rouredes de gran superfície. Interès regional.
22A	Serrats dels Pous i de l'Àliga	Connexió de vall entre els espais del Grup - Sant Cosme - Roureda d'Aulàs i Montllobar i la Vileta. El seu valor rau en la funcionalitat elevada ja que la zona és força despoblada i no hi ha impactes importants. Interès comarcal.
23A	Serra de Ciutat	Connector de vall, amb valor pel mosaic paisatgístic i per la seva elevada funcionalitat (és un espai poc freqüentat i amb escassos impactes) entre els espais de Montllobar i la Valleta [es refereix a La Vileta] i la Noguera Ribagorçana fins a la Serra del Montsec. Interès comarcal.
24A	Montllobar i la Vileta	Espai amb ambient rupícola als vessants solells, masses forestals a les obagues i presència de diferents conreus. Important valor per presència de marta (límit meridional) i per la presència de les geozones de l'Estratotip de l'Il·lerdià i la Formació Castissent a Mas de Faro. Interès local.

Taula V.4: Espais naturals de valor regional i connectors territorials. *Font: Elaboració pròpia a partir de Departament de Política Territorial i Obres Públiques (2006).*

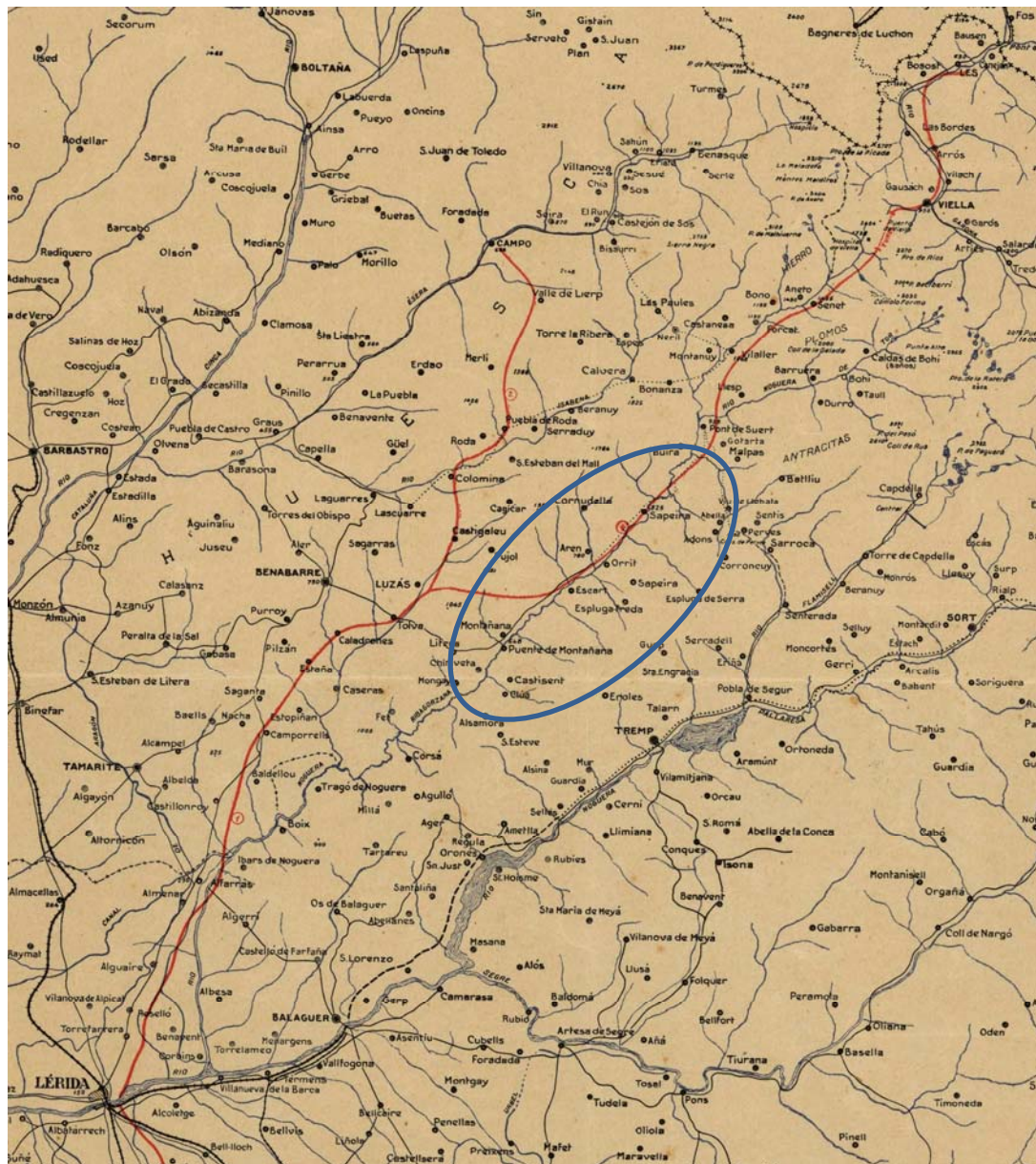

Figura V.1: Fragment del mapa titulat “Ferrocarril de Lérida al Valle de Arán por el Ribagorçana”, realitzat per la Cambra de Comerç i Indústria de Lleida l’any 1920. El mapa està orientat cap al NW, de manera que el traçat de la Noguera Ribagorçana és diagonal a la vertical de la imatge. El cercle de color blau situa la Terreta. *Font: Cartoteca digital de l’ICC (<http://cartotecadigital.icc.cat>) [escala original aproximada 1:476.000].*

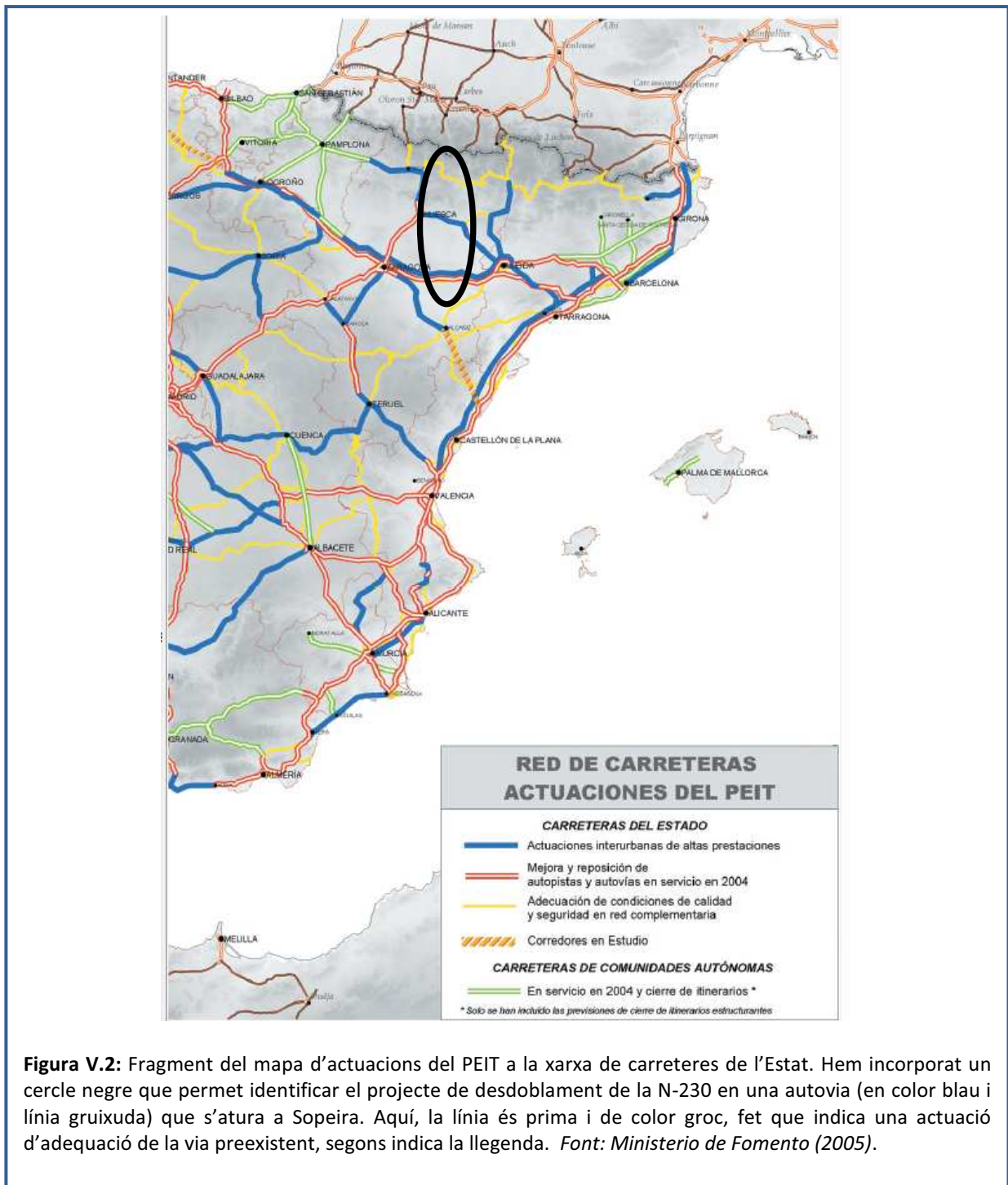

Figura V.2: Fragment del mapa d'actuacions del PEIT a la xarxa de carreteres de l'Estat. Hem incorporat un cercle negre que permet identificar el projecte de desdoblament de la N-230 en una autovia (en color blau i línia gruixuda) que s'atura a Sopeira. Aquí, la línia és prima i de color groc, fet que indica una actuació d'adequació de la via preexistent, segons indica la llegenda. *Font: Ministerio de Fomento (2005).*

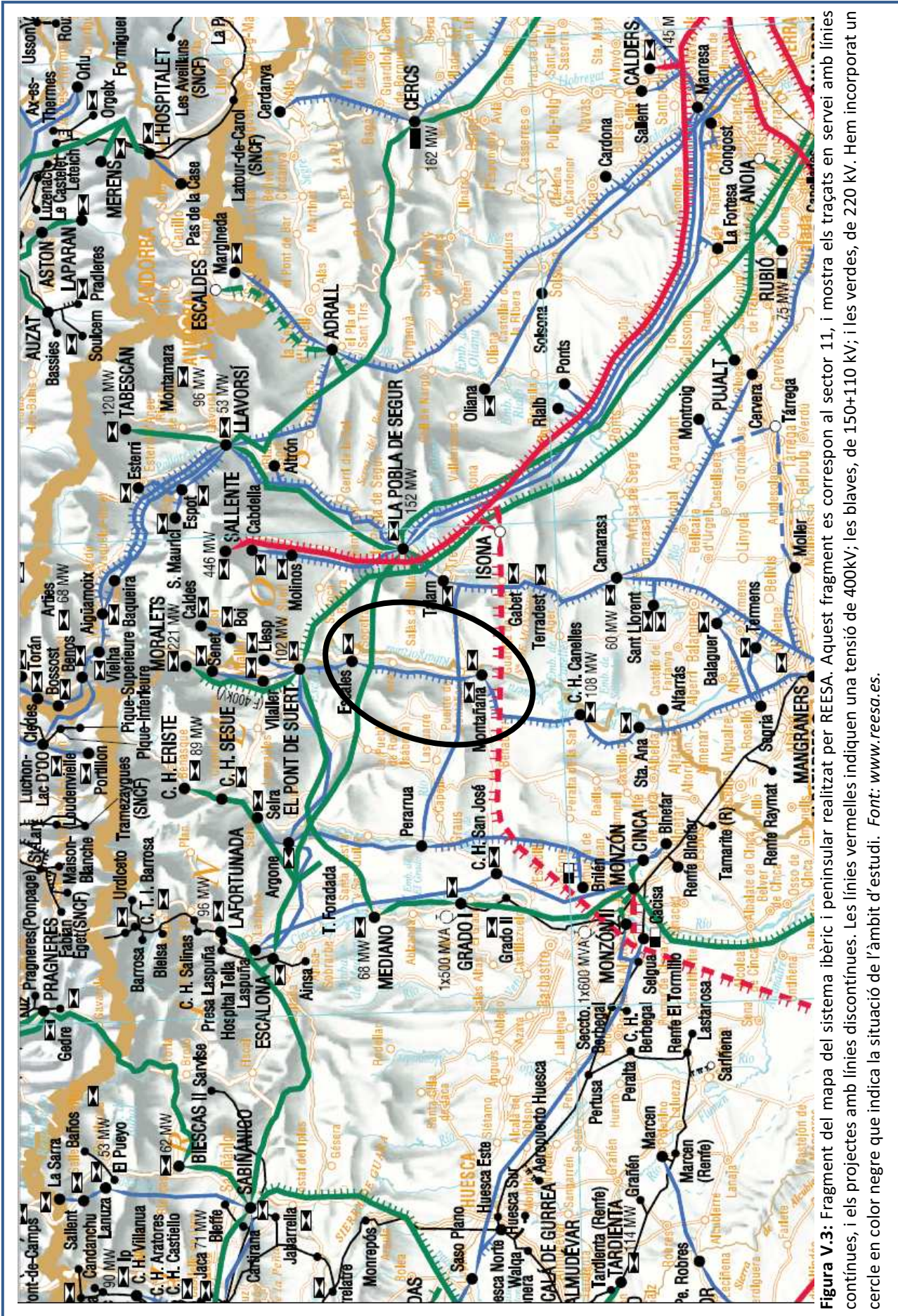

Figura V.3: Fragment del mapa del sistema ibèric i peninsular realitzat per REESA. Aquest fragment es correspon al sector 11, i mostra els traçats en servei amb línies contínues, i els projectes amb línies discontinües. Les línies vermelles indiquen una tensió de 400kV; les blaves, de 150+110 kV; i les verdes, de 220 kV. Hem incorporat un cercle en color negre que indica la situació de l'àmbit d'estudi. Font: www.reesa.es.

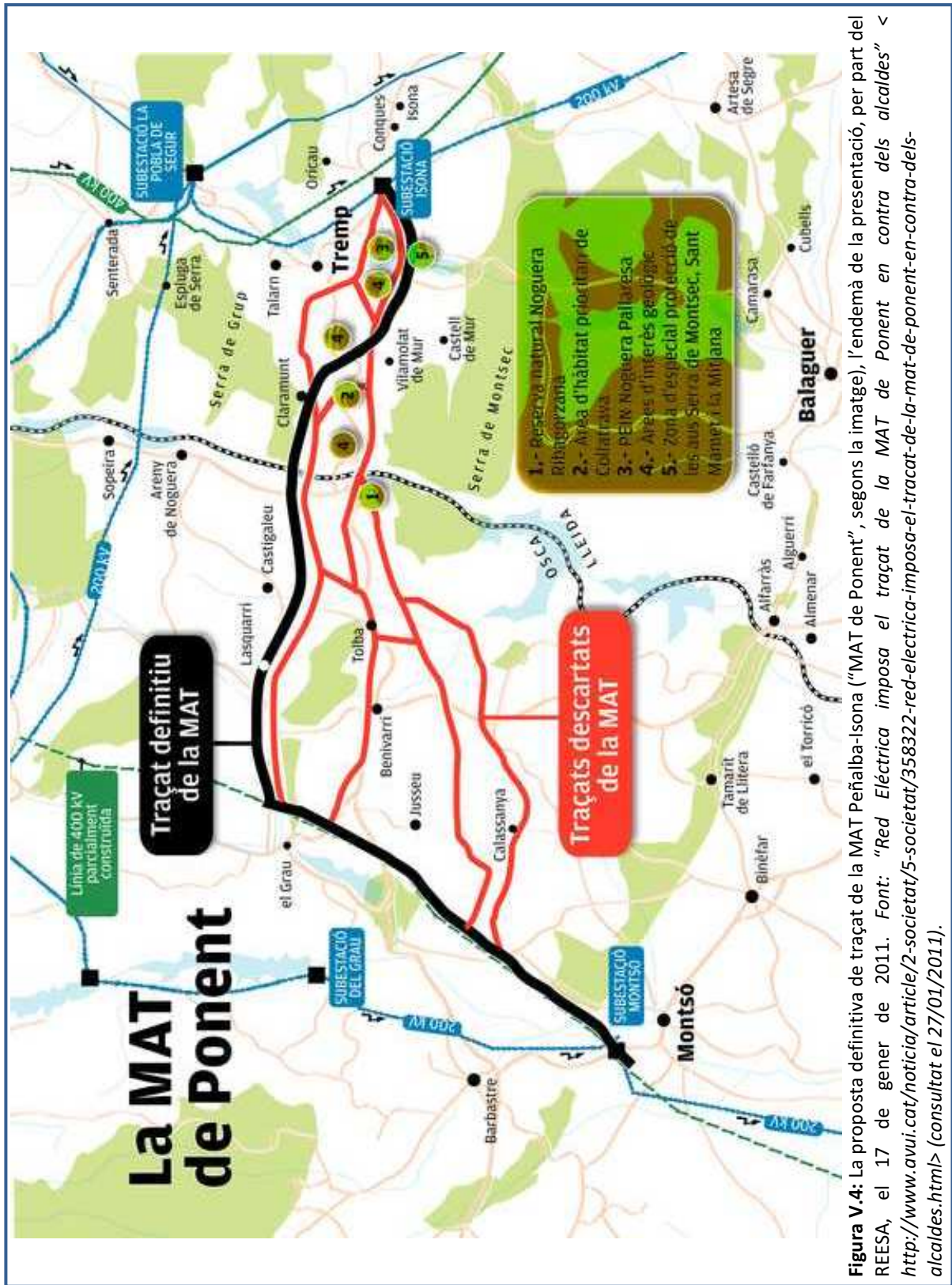

Figura V.4: La proposta definitiva de traçat de la MAT Peñalba-Isona ("MAT de Ponent", segons la imatge), l'endemà de la presentació, per part del REESA, el 17 de gener de 2011. *Font:* "Red Eléctrica imposa el traçat de la MAT de Ponent en contra dels alcaldes" <<http://www.avui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/358322-red-electrica-imposa-el-traçat-de-la-mat-de-ponent-en-contra-dels-alcaldes.html>> [consultat el 27/01/2011].

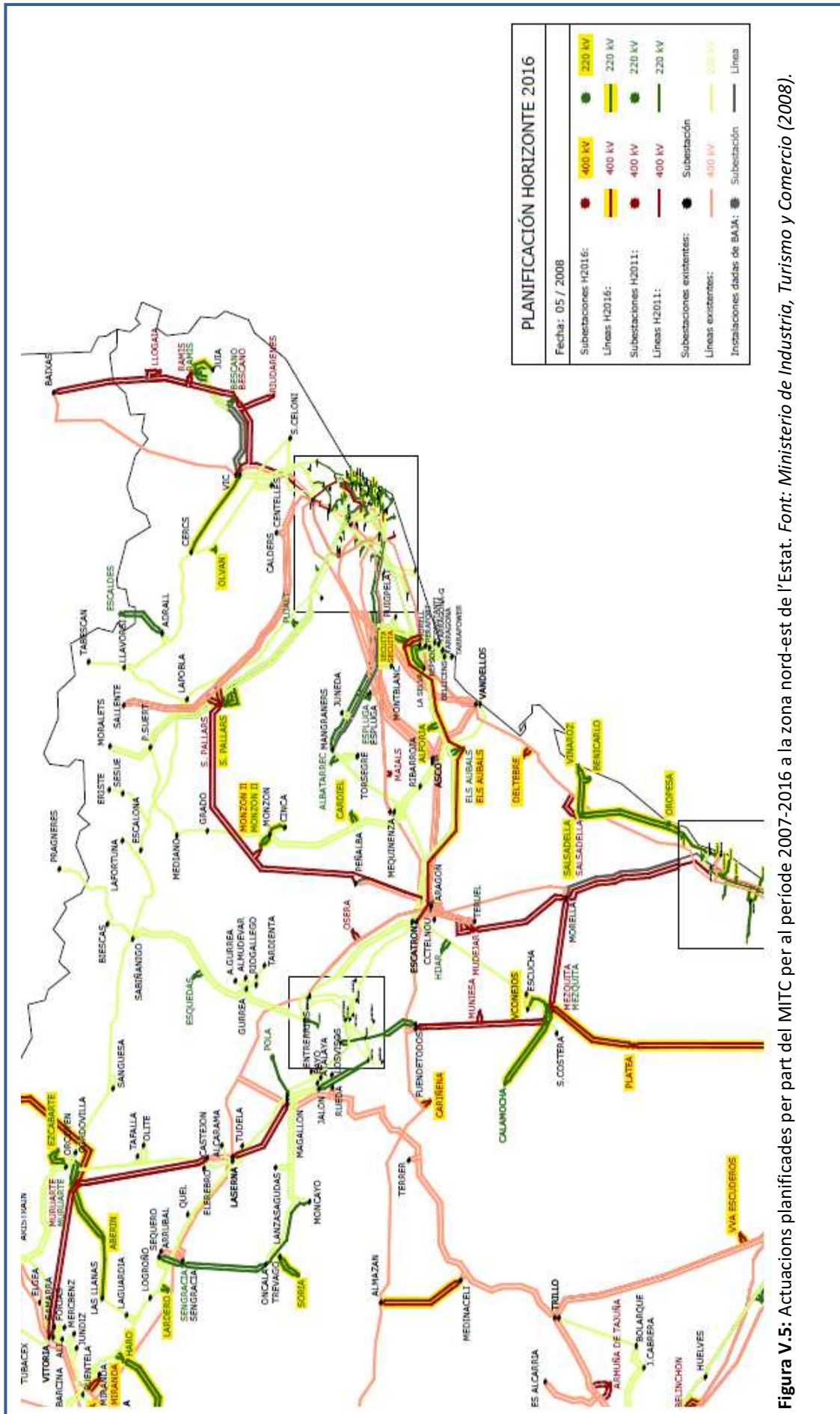

Figura V.5: Actuacions planificades per part del MITC per al període 2007-2016 a la zona nord-est de l'Estat. Font: *Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (2008)*.

Municipi	Intervenció	Període	Pressupost (€)
Areny	Restauració de l'ermita de Santa Eulàlia de Betesa	1994/1995	34.858,70
Viacamp i Lliterà	Ermita de la Verge del Congost	1996	30.050,61
El Pont de Montanyana	Condicionament de l'antiga escola a Girbeta	2002 primera fase	63.3915,02
Areny	Castell d'Areny	2004-200	204.000
Viacamp i Lliterà	Torre de Viacamp	2005 (primera fase)	180.000
		2006/07	70.000
Sopeira	Restauració del pont medieval de Sopeira	2005/2006	120.000
	Renovació de la Casa Museu de Sopeira per a allotjar un centre interpretatiu sobre la indústria hidroelèctrica	2006/2007	198.000
	Claustre del monestir d'Alaó	2006/2007	60.000
El Pont de Montanyana	Arc en passadís al nucli del Pont de Montanyana	?	91.000
	Església de St. Joan de Montanyana	1997 (1a fase)	29.449,59
		2000/2001 (2a fase)	330.000
	Església de la MD de Baldós	1997	11.419,23
	Diverses obres al casc urbà de Montanyana	2000	42.000
	Camí a l'església de la MD de Baldós i restauració de la torre de la presó	2001	211.593,36
	Obres d'emergència a l'Abadia	2002	43.538,98
	Obres d'emergència a les terrasses del barranc de St. Joan	2002	43.538,98
	Ajuntament de Montanyana i el seu entorn	2001	418.162,56
		2003	85.570,63
		2004	41.000
	Casa Roseta (Montanyana)	2003	162.667,79
	Condicionament del camí a l'ermita de Sant Joan (Montañana)	2003	73.941,19
	Intervencions en vivendes de particulars (Montañana)	2003	33.120,11
	Recuperació de la muralla medieval (Montanyana)	2003	16.000
		2004	180.000
	Consolidació i recuperació de la torre defensiva de Montanyana	2004	85.000
	Casa Barberó (Montanyana)	2004	21.000
Entorns de la torre de la presó (Montanyana)	2004	19.000	
Edifici al C/Major, 10 (Montanyana)	2004/2006	146.000	
Edifici al C/Major, 5 (Montanyana)	2006/2007	145.000	
Viacamp i Lliterà	Escala (torre de Viacamp)	2008/2009	130.000
Viacamp i Lliterà	Mirador a la Torre	2006	6.211,80
Areny	Treballs per a la museïtzació del jaciment del Castell d'Areny	2006	17.503,47

Taula V.5: Actuacions de PRAMES en restauració de patrimoni. *Font: PRAMES (2008).*

Esteve	del municipi)					altra a Aisamora, en aquest segon, l'indret encara no està decidit.	
Sí, però requereix millores (captació superficial d'un barranc i una font). S'abasta del sistema de Sapeira. Dipòsit de 60m ³	Sí	Sí (des de 2007)	No (però disposa d'una fossa sèptica)	Sí	Sí (track)	Sí	No (projecte d'arranjament aprovat i en execució. A tram es realitza fases posteriors)
Sí (captació d'una font a través de conduccions subterrànies, compartida amb Sapeira). Dipòsit provisional de 25 m ³	No (subvenció sol·licitada)	No	No. EDAR i col·lectors previstos al PSARU 2009-2011	Sí	Sí	Sí	Sí (projecte d'arranjament aprovat i en execució. A tram es realitza fases posteriors)
No en disposa ni existeixen projectes d'instal·lació. A causa del seu caràcter semidispers, el POUM els considera SNU.							
Sí (captació d'una font a través de conduccions subterrànies). Dipòsit de 45 m ³	Cal millorar la xarxa present (no existeix cap projecte)	Sí, però deficient	No. EDAR i col·lectors previstos al PSARU 2009-2011	Sí	Sí (track)	Sí	No té accés
Sí (captació d'una font a través de conduccions subterrànies, a més d'una captació alternativa –reforç estival). Dipòsit de 63m ³	Sí	Sí	No. EDAR i col·lectors previstos al PSARU 2009-2011	Sí	Sí (track)	Sí	Sí, però en r (projecte d'arranjament aprovat i en execució. A tram es realitza fases posteriors)
Sí, però deficient (a partir d'una font). Disposa de dipòsit	Sí (molt deficient)	No	No	Sí	Sí	Sí	Sí
Sí (captació d'una font a través de conduccions subterrànies). Disposa de dos dipòsits de 60 m ³ i de 25 m ³	Sí	Sí	No. EDAR i col·lectors previstos al PSARU 2009-2011	Sí	Sí (track; telèfon públic)	Sí	Sí
No en disposa, però sí d'un dipòsit d'aigua							
Sí (captació d'una font a través de conduccions subterrànies). Dipòsit de 10m ³	No	Sí (parcial)	No (tampoc de fossa sèptica)	Sí	Sí (track)	Sí	No (projecte d'arranjament no inclou l'asfaltament)
estructures als municipis de la Terreta. Font: Elaboració pròpia a partir de les converses als cinc ajuntaments [TC.4; TC.6; TC.7; TC.8], a més de consultes puntuals a la memòria del POUM de Trep (Ajuntament de Arén, 2009).							

Equipaments i serveis							
Equipaments culturals	Equipaments esportius i d'oci	Equipaments educatius	Equipaments sanitaris	Equipaments residencials	Serveis postals	Recollida de residus	
Habitats (nombre 2009)	Local social (cinema); Museu dels dinosaures d'Areny i Centre d'interpretació de la Ribagorça. Centre de teletreball projectat (a la Casa Espartané)	Pavelló poliesportiu, piscina descoberta i parc infantil	CEIP	Dispensari mèdic. Metge de capçalera un dia a la setmana.	No	Servei d'entrega i enviament (bústia)	Sí. Recollida selectiva (vidre)
	No	No	No	No	No	No	No
	Local social	No	No	No	No	Servei d'entrega	Només rebuig
	No	No	No	No	No	No	Rebuig i vidre
	No	No	No	No	No	No	No
	No	No	No	No	No	No	No
	No	No	No	No	No	No	No
	No	No	No	No	No	Servei d'entrega	No
	Local social (a desaparèixer amb l'expropiació de l'antiga escola)	No	No	No	No	No	Rebuig i vidre
	Cap	Pista poliesportiva; piscina descoberta (2000-2001); parc infantil	CEIP	No hi ha centre, però el metge de capçalera assisteix 2 dies /setmana	Dos habitatges públics propietat de l'Ajuntament per famílies nouvingudes	Bústia (dues)	Recollida selectiva: vidre
	No	No	No	No	No	No	Contenedor de rebuig pista cap a Betesa
	Local social	Piscina i pista de tennis; parc infantil	No	No hi ha centre, però el metge de capçalera assisteix cada 2 setmanes	No	Bústia	Només rebuig
	Local social	Piscina; pista de tennis; parc infantil	No	No hi ha centre, però el metge de capçalera assisteix un cop per setmana	No	Servei d'entrega i enviament	Rebuig i vidre
	No	No	No	No	No	No	No
	Local social	Piscina descoberta	No	No hi ha centre, però el metge de capçalera visita a domicili i formula receptes	4 habitatges públics (de l'Ajuntament) per acollir població nouvinguda estable	Recollida i entrega informal	Només rebuig
Centre de visitants del Montsec	Pista poliesportiva; parc infantil	No	No	1 habitatge públic (de l'Ajuntament) per acollir població nouvinguda estable	No	Rebuig i vidre	
Montsec	No; el futur POUM defineix diverses actuacions per a dotar d'un equipament (encara per definir) a situar en algun d'aquests nuclis [vegeu taula 5.2]			No	Recollida i entrega informal;	No	
				No	l'Ajuntament manté l'adreça postal a Sant Esteve per no perdre aquest servei)	Recollida selectiva (vidre)	
				No		ha sol·licitat contingut Consell Comarcal.	
				No			
Argós (4)	Local social (funciona de forma informal); el POUM preveu destinar un espai per a formalitzar aquest local.			No	No	Només rebuig (no hi ha vidre)	
	No	No	No	No hi ha cap equipament, però existeix un conveni Generalitat de Catalunya-Govern d'Aragó, a través del qual aquests nuclis fan servir el servei mèdic d'Areny.	No	Només rebuig (no hi ha vidre)	
	No	No	No		No	No	
Argós (1)				No	No	Contenedor de rebuig	

rra (44)	Local social particular. Projecte d'instal·lació d'una nau prefabricada (finançament de l'ADRR)	Pista poliesportiva	CEIP	No	No	Només rebuig (no hi ha cap altra opció)
t (17)	No	No	No	No	No	Un contenidor de rebuig (no hi ha cap altra opció)
	Antiga Casa Sullà (local social finançat per l'ADRR)	No	No	No	No	Només rebuig (no hi ha cap altra opció)
	No	No	No	No	No	No
	No	No	No	No	No	No

Instal·lació d'equipaments i de serveis públics als municipis de la Terreta. Font: Elaboració pròpia a partir de les converses amb cinc dels sis ajuntaments [TC.4; TC.6; TC.7; TC.8].

Municipis (entre parèntesi, el seu nombre d'habitants el 2010)						
	Laßnitz bei Murau (1.085) 2 Katastralgemeinde: Laßnitz-Murau i Laßnitz-Lambrecht	Metnitz (2.179) 4 Katastralgemeinde: Metnitz Markt, Metnitz Land, Grades i Feistritz	Sankt Georgen ob Murau (1.390) 4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)	Stad an der Murau (1.489)	
ment i conduccions	La xarxa d'abastament d'aigua arriba a tots els nuclis urbans compactes (amb la qualificació d' <i>Ortsgebiet</i> o àrea residencial al planejament urbanístic).					
eram	Sistema que cobreix els dos nuclis urbans compactes: Sankt Egid i Steirisch Laßnitz	Els dos nuclis disposen de xarxa. Els edificis aïllats tenen sistemes individuals de recollida d'aigües residuals.	Cadascun dels nuclis urbans dels quatre <i>Katastralgemeinde</i> disposa de la seva xarxa	Xarxa connectada amb el municipi veí de Sankt Blasen	La xarxa només cobreix els nuclis urbans compactes	
ció d'aigües	Dues depuradores: una per Steirisch Lassnitz (que comparteix amb Kärnterisch Laßnitz) i una altra per Sankt Egid (connectat al sistema de Murau)	Cadascun dels quatre <i>Katastralgemeinde</i> disposa de la seva pròpia planta depuradora.	Una depuradora per als 4 <i>Katastralgemeinde</i> . En nucli de Frauental depèn del sistema de la ciutat de Murau per raons de proximitat geogràfica	Comparteix una depuradora amb el municipi veí de Sankt Blasen	Una depuradora que funciona al municipi veí de Sankt Blasen	
ètrica	Tots els nuclis i habitatges dels municipis estan connectats a la xarxa pública d'electricitat					
ció	A Steirisch Laßnitz disposen d'un sistema de calefacció central (" <i>Fernwärme</i> ") que consta d'un edifici central de generació i d'una xarxa de distribució que abasteix també el nucli veí de Kärnterisch Laßnitz. Sistemes alternatius (amb energia solar) subvencionats pel govern del <i>Land</i> .	Als dos nuclis urbans compactes (<i>Ortsgebiet</i>) funcionen dos sistemes de calefacció central (" <i>Fernwärme</i> "). La resta de nuclis dispersos disposen de sistemes individuals	Cada <i>Katastralgemeinde</i> disposa d'un sistema de calefacció central (" <i>Fernwärme</i> ")	Disposa d'un sistema de calefacció central (" <i>Fernwärme</i> ") gestionat per una companyia local.	Una minoria d'habitatges disposa d'un sistema de calefacció central (" <i>Bionohwärme</i> ") gestionat per una companyia privada. La majoria s'abasteixen de "pellets" fabricats a partir de fusta. També de gas natural, però no està centralitzada.	
nat públic	Només als nuclis compactes (amb categoria de <i>Ortsgebiet</i> o àrea residencial al planejament urbanístic)					
e telefonia fixa	Cobertura en tot el municipi					
ra telefonia mòbil	Cobertura en tot el municipi					
e connexió a Internet	Només als <i>Ortsgebiete</i>			Només als <i>Ortsgebiete</i>		

Tipus de servei	Municipi	Descripció del servei	Detalls i condicions	Informació addicional	Notes
Serveis culturals	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Metnitz Markt, Metnitz Land, Grades i Feistritz	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis esportius	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis educatius	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis sanitaris	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis residencials	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis de transport públic	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis de transport públic a privat	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis de transport escolar	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis d'envanament (Waldarbeit)	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis d'habitatge social	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)
Serveis d'equipaments	Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	4 Katastralgemeinde: Bodendorf, Lutzmannsdorf, Sankt Georgen i Sankt Lorenzen.	Sankt Lambrecht (1.489)

Informació d'equipaments i serveis públics als municipis de les Metnitzer Berge. Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes mantingudes amb els ajuntaments [E.11; E.12; E.13; E.14 i E.30].

Annex VI/Appendix no. 6

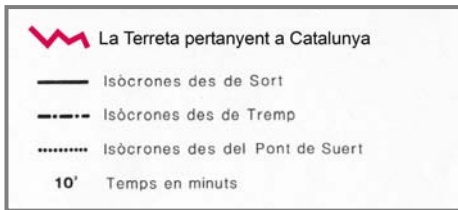
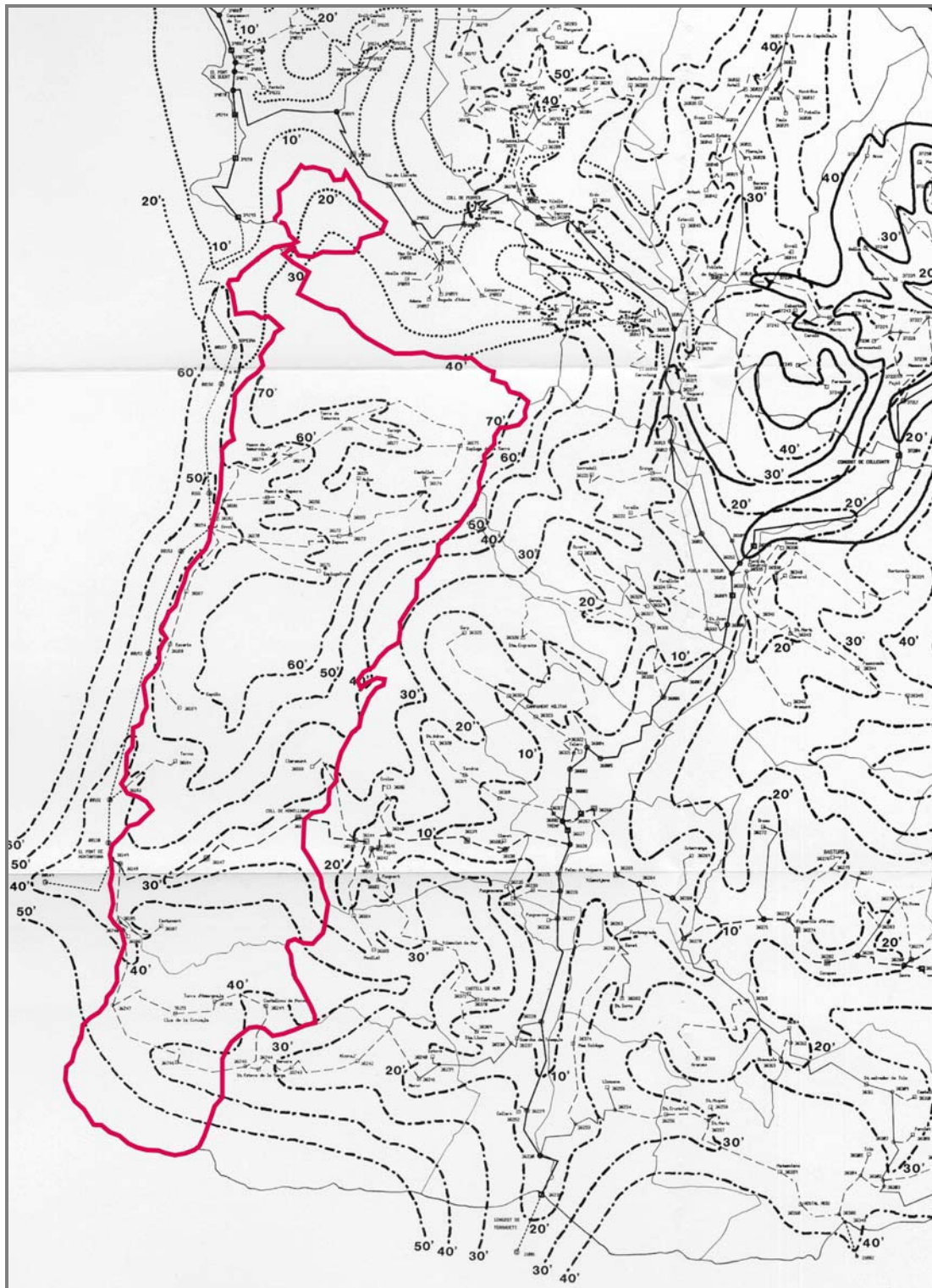

Figura VI.1: Mapa d'isòcrones. Font: Elaboració pròpia a partir del "Graf de la xarxa viària de les comarques de l'Alta Ribagorça, Pallars Sobirà i Pallars Jussà", elaborat pel Servei d'Acció Comarcal (Direcció General de Política Territorial, Departament de Política Territorial i Obres Públiques). Any d'edició: 1988. Escala original 1:100.000

Honorable Señor:

Tengo el honor de pasar a sus manos los datos que me interesa con el adjunto estado con referencia a vías de comunicación, y al hacerlo, me permito hacerle observar que no todo es gloria en Cataluña, sobre todo tratándose de pueblos rurales, para los cuales la derrocada Monarquía no se permitía otros recuerdos que la imposición y cobro de tributos en grado superior a sus fuerzas.

Como prueba de ello, me permito hacer constar que este distrito municipal lo componen setenta y nueve familias con casa abierta y se le asigna una tributación anual por todos conceptos de quince mil pesetas, sin otros medios para vivir que el cultivo de trigo y patatas en cantidad insuficiente y escaso recreo de algún ganado, todo en terreno accidentado, de mala calidad y de mínima producción con la realidad de una absoluta incomunicación con el resto del mundo, a excepción de unos caminos de herradura intransitables; se comprenderá que no puede ser molesta la afirmación de que la subsistencia de sus habitantes se hace cada día más insostenible y ha de motivar necesariamente, cada día más, el aumento de emigración.

A parte de otros medios que se imponen para que pueda salvarse la vergüenza que constituye la inhumanitaria condición de miseria porque atraviesan los pobladores de esta recóndita y desgraciada comarca, pueden reducirse a tres, de momento:

1. Rebaja de tributos.
2. Cesión a los Ayuntamientos de todos los montes públicos que en la actualidad figuran en el Plan forestal.
3. La inmediata construcción de un camino vecinal que, partiendo del pueblo de Serradell, donde llega uno que se comunica con la carretera de Tremp a Pobla de Segur, pasando por esta capitalidad, enlazara con la carretera de Arén a Pont de Suert, camino vecinal de poco coste, unos 25 kilómetros, y que facilitaría comunicación a toda esta comarca y abriría el paso de Aragón a Cataluña que tantos beneficios reportaría a ésta.

Si el Gobierno de la Generalidad y el Parlamento Catalán se preocupan de solventar las necesidades que quedan expuestas, el bien que producirán a este país, al margen de toda protección, será incalculable y por el mismo se bendecirá siempre su actuación. Lo contrario obligará, en fecha no lejana, a que se convierta en un desierto deshabitado, y para que esto no suceda, ruégole dé cuenta de esta comunicación, hija de la triste realidad, al Excelentísimo Señor Presidente del Gobierno de la Generalidad para los efectos convenientes.

Salúdole atentamente

Quadre VI.1: Carta del senyor Manuel Escuz (alcalde d'Espluga de Serra el 1932) en resposta a la Ponència per a la Divisió Territorial de Catalunya. *Font: Tort (1998:).*

EL 25 D´ ABRIL CONSULTA POPULAR

**PER LA SEGREGACIÓ
DE LA TERRETA
DE L´ AJUNTAMENT DE TREMP**
lloc: **El Casal dels Voltors**
a la **Torre de Tamurcia**
des de les **11.00 H.**
fins les **20.00 H.**

Figura VI.2: Cartell enunciatiu de la consulta sobre la segregació dels antics termes d'Espluga de Serra i de Sapeira del municipi de Tremp. *Font: Carles Barrull.*

I JORNADA CULTURAL *Coneix la Terreta*

dissabte, 14 d'agost de 2010
de 9:30 a 14 h.
SAPEIRA (LA TERRETA)

Organitza:

Col·labora:

PER A MÉS INFORMACIÓ:
www.cerib.blogspot.com

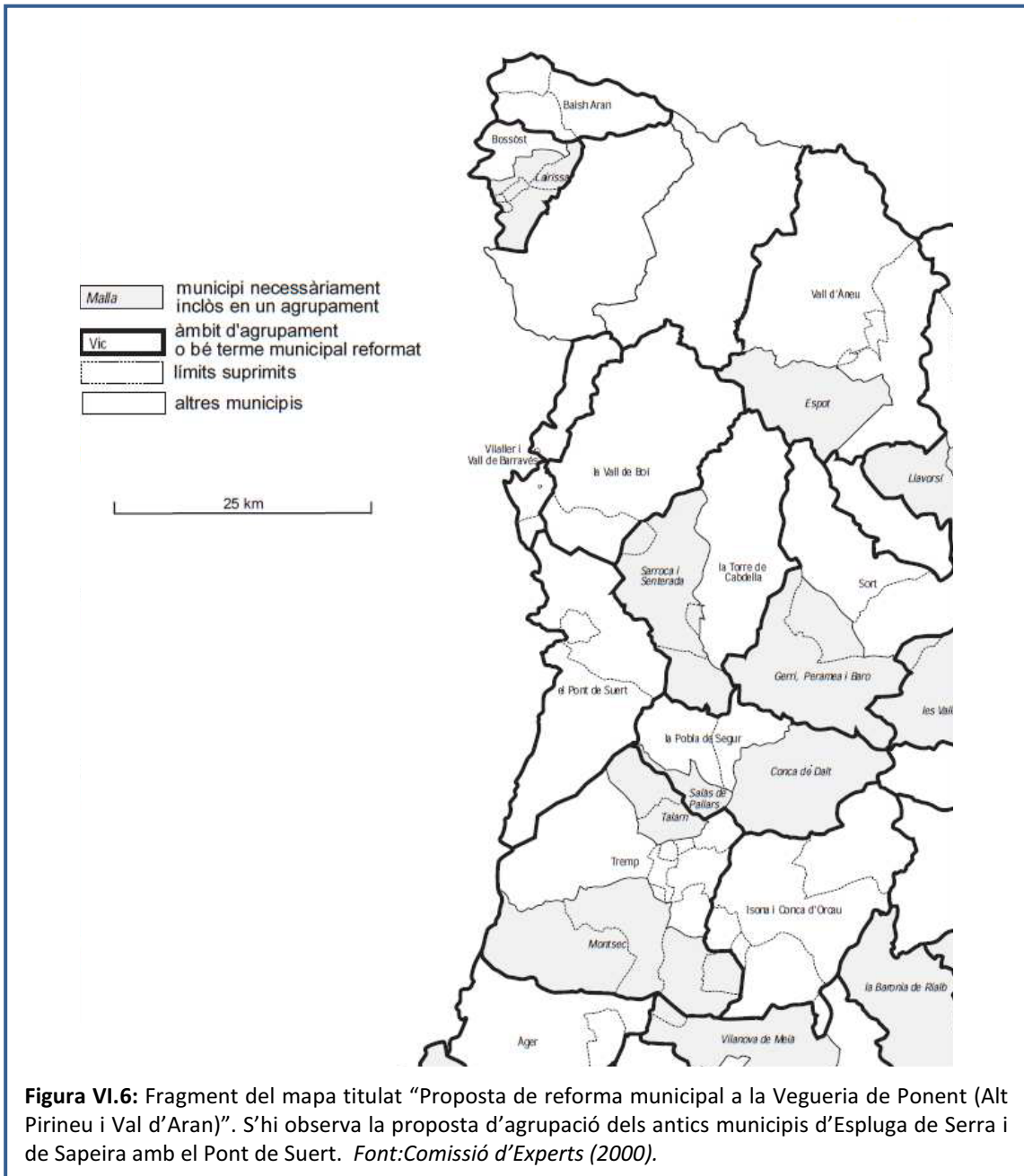
Figura VI.3: Cartell de la I Jornada Cultural "Coneix la Terreta". *Font: Carles Barrull.*

Figura VI.4: Cartell reivindicatiu de la Plataforma "Lo Ribagorçana no riu". Font: Xavier Bergua

Figura VI.5: Cartell informatiu sobre la recollida de signatures per a la ILP sobre la futura llei de muntanya d'Aragó. Font: http://www.plataformamontanas.es/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=36&Itemid=64 [consultat el 28/02/2011].

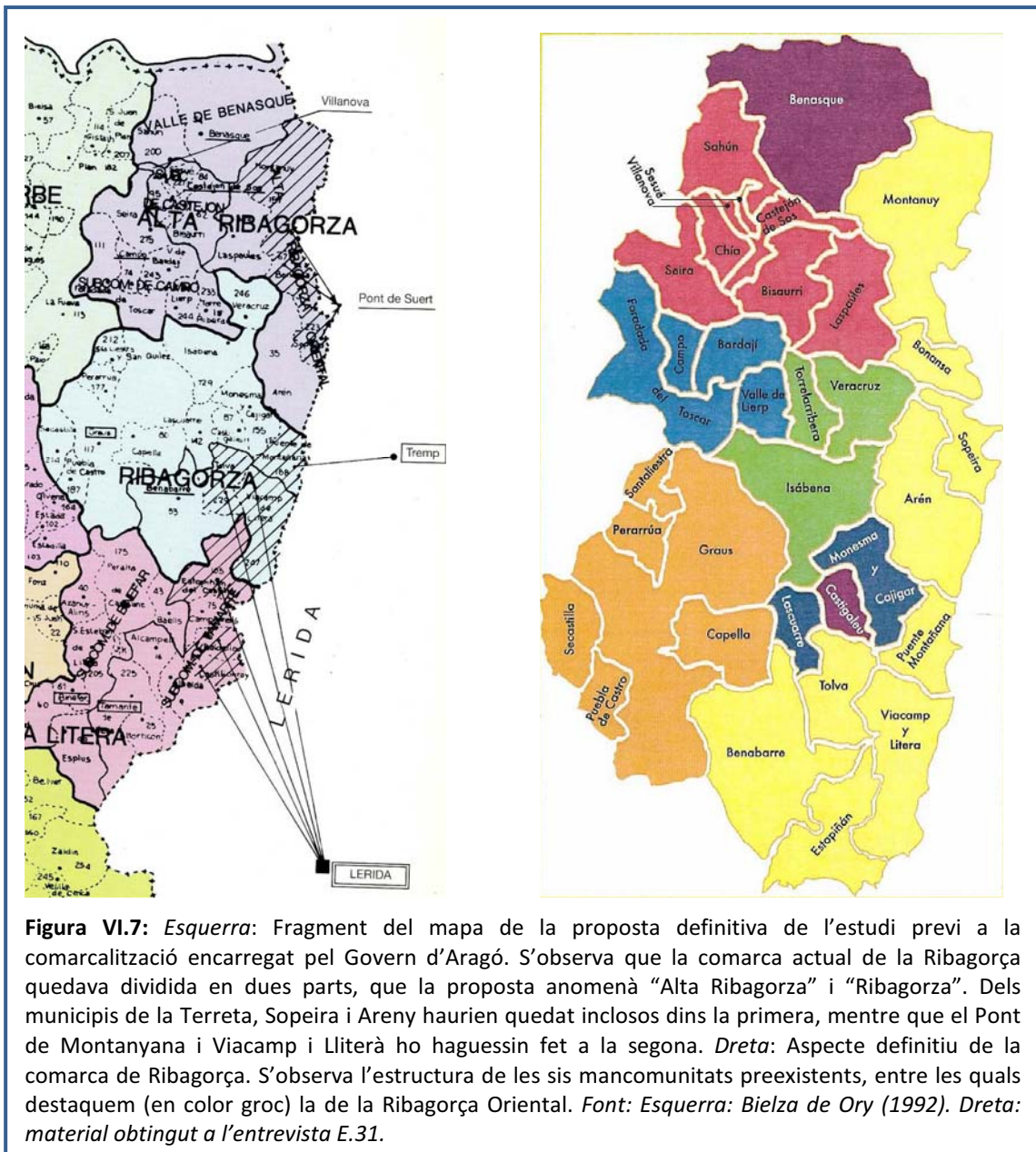

Figura VI.7: *Esquerra:* Fragment del mapa de la proposta definitiva de l'estudi previ a la comarcalització encarregat pel Govern d'Aragó. S'observa que la comarca actual de la Ribagorça quedava dividida en dues parts, que la proposta anomenà "Alta Ribagorça" i "Ribagorça". Dels municipis de la Terreta, Sopeira i Areny haurien quedat inclosos dins la primera, mentre que el Pont de Montanyana i Viacamp i Lliterà ho haguessin fet a la segona. *Dreta:* Aspecte definitiu de la comarca de Ribagorça. S'observa l'estructura de les sis mancomunitats preexistents, entre les quals destaquem (en color groc) la de la Ribagorça Oriental. *Font:* *Esquerra:* Bielza de Ory (1992). *Dreta:* material obtingut a l'entrevista E.31.

Consideracions sobre el futur econòmic de la Clotada d'Areny

Què es pot dir sobre el futur econòmic de la Noguera? Tot el que hom pugui escriure sobre aquest tema, no es mourà de la pura teoria si, en primer terme, no es compleix una condició bàsica: la fixació de la població a la terra. Cal que la gent, com col·lectiu, deixi de cobejar tota eventualitat de futura emigració. Si es volen fer arrels, cal tenir decidida voluntat de permanència a la terra.

Suposada una actitud positiva en aquest punt, cal enunciar una altra condició bàsica per al desenvolupament econòmic: la gent de la Noguera ha d'admetre que, si vol progressar, ha d'invertir, cal assumir un risc. Hom ha de desprendre's progressivament de la mentalitat rutinària del pagès tradicional i adquirir mentalitat d'empresari.

Si es compleixen aquests dos postulats, fixació de la població i inversió, hi haurà futur per a la comarca, altrament no.

Com es pot pensar en el futur econòmic? De dues maneres complementàries:

- Projectant les actuals coordenades estructurals i cercar el màxim rendiment dintre de llurs possibilitats.
- Intentant produir aquells canvis d'estructura que siguin possibles, no utòpics, i que obrin nous horitzons.

Ho comentarem breument.

I) En tot cas, el futur econòmic ha de passar per *l'explotació dels recursos existents*, és a dir, cal continuar les tasques agrícoles i ramaderes, millorant els rendiments.

Concretament, pel que fa referència a la porcicultura, caldrà modernitzar les explotacions, entenent per això la creació de noves granges de cycle tancat i de dimensions adequades. Aquest camp ofereix encara moltes possibilitats.

El sector oví sembla portar una bona orientació, car ja s'hi ha produït una concentració de ramats i l'alimentació es basa en els grans i l'herba, que són recursos propis del país.

L'avicultura, a escala moderna, és una activitat que manca a la comarca; caldria fer passos en aquest sentit, car té aptituds òptimes, com ja hem assenyalat procedentment.

La promoció de la ramaderia exigeix, al nostre parer, que la gent de la Terreta s'integri a l'ampli moviment cooperatiu de les terres de Lleida. Això potenciarà llur activitat, els donaria seguretat financera, experiència tecnològica i relacions humanes.

L'agricultura hauria d'assajar fórmules per a racionalitzar el treball, sobre tot en el sentit de reduir la incidència negativa que representaria la dispersió de la propietat en petites finques.

També hi cabrien molt bé petites indústries, de caràcter familiar, dedicades a l'elaboració i venda de productes càrnics de gran qualitat. Hi ha una acreditadíssima tradició casolana, un clima perfecte per al secatge i uns mercats pròxims notables (la Vall d'Aran, Lleida i la conurbació barcelonina).

II) Canvis estructurals. Esmentarem solament tres innovacions que són realitzables i que, si es portessin a terme amb profunditat, obririen unes perspectives noves i propícies a l'arrelament humà i a l'activitat econòmica. Són les següents: innovació agrícola, innovació financera i innovació administrativa.

1a) Innovació agrícola

Per innovació agrícola entenem el donar solució al problema de l'aigua. Tant al nord com al sud de la comarca, hi ha enormes reserves hidràuliques: els embassaments d'Escales i de Canelles. Mentrestant, el riu Noguera Ribagorçana passa sec per tota la Noguera.

La Terreta s'ha quedat sense riu aquest segle. Els pobles tenen set, i és impossible pensar en una cosa tan elemental com una piscina. Les terres també necessiten l'aigua, no sols per al conreu, ans també per a la ramaderia. Les granges s'han d'ubicar als camps voltades d'alfals, no enmig dels nuclis urbanitzats.

El canal continua sent necessari avui, i ho serà també demà; fóra un catalitzador agrícola-ramader i una seguretat.

Cal que la comarca torni a emprendre el tema sota noves òptiques. Avui els plantejaments tècnics serien molt diferents dels d'anys enrere. En tot cas, cal deixar ben clar que l'Enher té destinats 300 l/s d'aigua per al futur i hipotètic canal d'Areny.

Fóra una veritable desgràcia no aprofitar aquesta font de riquesa. Si Areny no construeix el canal, la vila s'haurà empobrit enormement durant aquesta generació, perquè ha cedit, a canvi de res, un patrimoni natural que li és propi i que té un valor potencial innegable: l'aigua del riu. Construir el canal és una qüestió de responsabilitat històrica de la gent d'avui, cara a les noves generacions.

2a) Innovació financera

Ens referim a la magnífica oportunitat que té la comarca amb el cànon energètic com a nova font financera. Ja hem parlat precedentment sobre aquest tema; per això ens hi referirem ara amb molta brevetat.

Si la Clotada d'Areny, a més de la inversió pública que li correspongui per altres conceptes, pogués invertir anyalment, en projectes d'interès col·lectiu, una part considerable de les xifres del cànon energètic que genera, posaria remei a molts dèficits actuals d'estructura i milloraria, de manera notable, el seu entorn social i econòmic.

Si aquests recursos es desviessin cap a altres comarques d'Osca o de Lleida, continuaria la injustícia de tracte respecte a la zona productora, malgrat que la llei actual doni viabilitat a una acció administrativa d'aquest tipus. És necessari que la comarca que ha rebut el perjudici, en rebí la compensació.

Ara bé, cal que la gent de la Noguera vegi amb tota claredat que, si no vetlla activament aquests diners i si no els reclama i defensa aferrissadament davant qui calgui, no rebrà gran cosa; li donaran quatre engrunes i quatre bones paraules. Fóra una veritable llàstima perdre tota aquesta oportunitat de riquesa per manca d'esperit de lluita, per manca d'empenta per a reclamar el que és de la pròpia terra, de la Noguera.

3a) Innovació administrativa

Per innovació administrativa entenem la realització d'aquest projecte: la integració funcional de tota la Noguera i de les terres de les altres valls del riu Noguera Ribagorçana i afluents, arribant a formar així, a efectes administratius, la comarca de l'Alta Ribagorça.

Concretarem el nostre pensament sobre aquesta qüestió en els quatre punts següents:

- a) La situació actual de la Noguera és d'esmicolament administratiu. Osca i Lleida hi tenen un retall de terreny allunyat, mal comunicat, i d'extensió i població insignificants. Per més bona voluntat que les Administracions provincials puguin arribar a tenir, han de tractar forçosament aquests bocins de terreny com apèndix d'altres comarques veïnes, amb tot el que això suposa de marginació sistemàtica a l'hora de decidir.

Avui dia, una part de la Terreta bascula administrativament sobre Tremp, i l'altra sobre Benavarri; cadascun d'aquests nuclis està situat a 40 kms. D'Areny, amb difícil geografia pel mig i, per tant, amb comunicació dolenta. Aquesta participació és el mètode adequat per a obtenir que la Noguera no pugui ésser mai res; aquesta participació ha portat a la Clotada d'Areny a una absoluta despersonalització i pèrdua de pes específic.

- b) Si es mira la Geografia i l'Etnografia amb mentalitat neta i sense prejudicis, creiem que tothom pot estar d'acord amb el següent enunciat:

La vall de la Noguera Ribagorçana, tant la dreta com l'esquerra del riu, forma una comarca natural (Geografia física) i també funcional (Geografia humana), des de Montsec fins als ports pirinencs, a la que escau perfectament anomenar Alta Ribagorça.

Volem remarcar que l'expressió "des de Montsec fins als ports" no és artificial, ans nosaltres l'hem recollit de la mateixa parla viva i actual de la gent de la Clotada d'Areny, que d'una manera natural intueix i viu la unitat.

Aquesta unitat ve avalada a més, com ja hem vist, per les profundes i multiseclars relacions econòmiques i humanes de tot tipus.

Tot el que no sigui reconèixer aquest fet de comarca natural a les terres de la vall de la Noguera Ribagorçana, és violentar la realitat. Per tant, si els Poders Públics no ho tenen present, perjudiquen directament els interessos de tots els habitants. Ara bé, aquest perjudici fa moltíssims anys que es produeix.

- c) Si ens haguéssim de deixar guiar per la lògica pura, diríem que les altes valls de la Noguera Ribagorçana i la Clotada d'Areny, pel mateix fet de constituir una comarca natural i funciona, haurien d'estar incloses dintre una sola unitat administrativa superior; que avui anomenem província, i que aquesta hauria d'ésser, per moltes raons, la de Lleida. Però sabem prou bé, que aquest tema no es pot examinar amb una racionalitat asèptica, perquè té un passat històric, que desencadenaria tot seguit un conjunt de reaccions emocionals i visceral, a nivell de comunitats autònomes. Per aquesta raó, nosaltres no proposem aquí cap rectificació dels límits provincials.
- Nosaltres ens dirigim obertament a la Diputació General d'Aragó i a la Generalitat de Catalunya, i els preguem que posin aquest tema sobre la taula. D'una manera concreta els diem:
- Que tinguin ben en compte, per damunt de tota altra consideració, els veritables i reals interessos dels habitants d'aquestes terres pirinenques, on tan difícil resulta avui l'arrelament de la població.
 - Que busquin una fórmula administrativa que configuri oficialment la comarca de l'Alta Ribagorça, amb serveis comuns per als habitants d'ambdues províncies, tant si estan situats a la dreta com a l'esquerra de la Noguera Ribagorçana, des de Montsec fins als ports. El Pont de Suert i Areny de Noguera podrien ser els centres dels diferents serveis comarcals que Catalunya i Aragó respectivament hi decidissin construir.
- d) Així concebuda, l'Alta Ribagorça tindria una extensió aproximada de 1.300 km² i una població d'uns 8.000 habitants. A efectes comparatius diríem que la comarca de la Vall d'Aran té uns 634 km², amb uns 5.500 habitants, i el Pallars Sobirà 1.418 km² i una població aproximada de 5.000 persones.
- Per consegüent, l'Alta Ribagorça tindria les característiques necessàries de població i d'extensió per a poder funcionar com les altres comarques veïnes del Pirineu català o aragonès. Aleshores seria possible crear una estructura moderna i adequada de caire docent, cultural, sanitari, de serveis econòmics, d'esplais etc., etc. Les relacions humanes i econòmiques no solament guanyarien una gran cohesió interna, ans també força i vitalitat de cara a l'exterior.
- Si no es porta a terme aquesta creació d'una comarca intercomunitària, l'Alta Ribagorça i les terres de la Noguera restaran per sempre més sent dos retalls inconnexos i insignificants, artificialment separats, i arbitràriament regits per dues administracions cada cop més diferenciades.
- Els habitants de la Terreta continuaran patint constant marginació per part de les autoritats públiques, i això no perquè aquestes tinguin cap posició prèvia en contra, ans perquè no hi haurà cap possibilitat de donar-los-hi una qualitat dels serveis, que normalment rebran les altres comunitats comarcals estructurades racionalment.
- Cal que la gent de la Muntanya i de la Clotada d'Areny, tant la que pertany a Lleida com a Osca, arribi a adonar-se ben bé de la importància d'un projecte d'aquest tipus, en ordre de millorar i canviar moltes coses. Hem de dir que aquesta innovació administrativa ha d'ésser impulsada pels propis habitants, i que si hom decideix a realitzar-la, cal estar preparat per a superar les oposicions que naixeran des de punts ben diversos.
- Certament que si els governs d'Aragó i de Catalunya arribessin a donar llum verda a una Alta Ribagorça biprovincial, dotada d'una àmplia comunitat de serveis, donarien prova d'un gran realisme i saviesa política; d'una veritable atenció als problemes d'aquells que volen continuar poblant aquesta terra. El contrari fóra sacrificar els interessos de les persones a absurdes inèrcies mentals.

Quadre VI.2: Consideracions sobre el futur econòmic de la Clotada d'Areny. *Font: Tremosa (1991: 355-357).*